SPRAWOZDANIE

Dyrekcji Gimnazjum państwowego im. Króla Kazimierza Jagiellończyka w KOŁOMYI

za rok szkolny

1932/33.

Treść: Stronica

KOŁOMYJA 1933 r.

NAKŁADEM DYREKCJI GIMNAZJUM.

Odbito w drukarni A. Kisielewskiego, Kołomyja

SPRAWOZDANIE

Dyrekcji Gimnazjum państwowego im. Króla Kazimierza Jagiellończyka w KOŁOMYI

za rok szkolny

1932/33.

Treść: Stronica

KOŁOMYJA 1933 r.

NAKŁADEM DYREKCJI GIMNAZJUM.

Odbito w drukarni A. Kisielewskiego, Kołomyja

EDMUND OSZYWA.

Organizacja pracy wychowawczej

w gimnazjum im. Króla Kazimierza Jagiellończyka w Kołomyi.

Cel szkoły współczesnej. Obok wykształcenia umysłu młodzieży dąży szkoła dzisiejsza do wszechstronnego rozwinięcia każdej indywidualności, do urobienia pełnego człowieka i obywatela.

Środki. Dla umożliwienia powyższych celów niezbędne jest skoordynowanie i zharmonizowanie wpływów, działających na wrażliwe dusze młodzieży. W tym celu pociągamy do współpracy trzy czynniki:

Młodzież (gminy klasowe, gmina szkolna, kółka naukowe, harcerstwo itp.),

Rodziców (Patronaty klasowe, Koło rodzicielskie, Walne zebrania rodziców, konferencje informacyjne itp.),

Grono nauczycielskie (opiekunowie klas, wychowawcy specjalni, sekcja Rady pedagogicznej dla Samorządu uczniowskiego, Rada pedagogiczna).

Gmina klasowa. Prace gminy klasowei są następujące:

a) Wybór zarządu gminy na każdy okres konferencyjny,

b) omówienie z opiekunami klasy szczegółowego planu pracy na każdy okres.

c) Ustalenie środków w celu utrzymania porządku, karności, podniesienia poziomu nauki (regulamin klasowy, samopomoc w nauce, dyżury w klasie, udział delegatów klasy w posiedzeniach patronatu, współpraca w redakcji gazety szkolnej itd).

Zarząd Gminy klasowej daje inicjatywę do pracy. organizuje wycieczki klasowe, herbatki, usprawiedliwia absencje, ściąga składki gminne, opiekuje się biednymi uczniami, (wnioski do patronatu o pomoc materjalną), prowadzi kronikę klasową, księgę protokołów, księgę klasową; dba o wyrobienie klasie jak najlepszej opinji w zakładzie, o zapewnienie jej w ocenie klas, jakie sporządza zarząd gminy szkolnej, jak naj-

lepszego miejsca; budzi u członków gminy zdrową ambicję i chęć do rywalizacji w pracy nad sobą.

Gmina szkolna. Wszyscy uczniowie są członkami gminy szkolnej.

Sejmik gminny (uczniowie klas VI—VIII.) odbywa 3 zwyczajne zebrania w ciągu roku szkolnego z udziałem całej gminy szkolnej, delegacyj młodzieży z innych zakładów w Kołomyi, rodziców i grona nauczycielskiego. Na pierwszym sejmiku młodzież poddaje pod obrady plan pracy na rok bieżący, a na ostatnim przy końcu roku szkolnego przeprowadza wybory nowego zarządu gminy na rok przyszły.

Zarząd gminy szkolnej. Posiedzenia zarządu gminy szkolnej odbywają się co tydzień w obecności opiekuna gminy szkolnej. Często bierze w nich udział dyrektor zakładu, członkowie sekcji samorządowej Rady pedagogicznej, redaktor pisma szkolnego, przewodniczący kółka dramatyczn., komendant straży i przewodniczący sądu koleżeńskiego. Pożądanem jest pociągnąć do współpracy z zarządem gminy i przedstawicieli koła rodzicielskiego.

Co 2—3 tygodnie odbywają się wspólne zebrania zarządu gminy z zarządami wszystkich gmin klasowych.

Dla bliższego zetknięcia się z gminami klasowemi członkowie zarządu gminy szkolnej biorą udział w zebraniach gmin klasowych.

Zadaniem zarządu gminy szkolnej jest: dawać inicjatywę do pracy, kontrolować działalność gmin, (rewizja ksiąg, czystość w klasach i t. p.) Zarząd gminy szkolnej mianuje komendanta straży gminnej i jego zastępców, powołuje do życia sąd koleżeński, czuwa nad wykonaniem jego wyroków, ściąga składki z gmin, sporządza ocenę klas, uwzględniając: poziom nauki, frekwencję, czystość w klasie, stan sprzętów i pomocy naukowych, obowiązkowość gmin, stan oszczędności w klasie, ilość imprez klasowych, udział w pracy dla dobra całej gminy szkolnej (kółka teatralne, święta i uroczystości szkolne) i t. p.

Zarząd gminy szkolnej współpracuje z kółkiem dramatycznem nad urządzaniem obchodów i uroczystości szkolnych.

Dla podniesienia karności w szkole zarząd gminy szkolnej dzieli wszystkich uczniów na dziesiątki. Każda dziesiątka wybiera sobie dziesiętnika, który ma dbać o karność powierzonej sobie grupy i odpowiada za nią przed opiekunem klasy i zarządem gminy klasowej i szkolnej.

Ponieważ klasy niższe (II—V.) nie mają pełnego samorządu, a wykazują dużo zainteresowania tą sprawą i chęć

pracy w tym kierunku, sejmik nadał im autonomję. Uczniowie tych klas wybierają z pośród siebie własny zarząd, odbywają zebrania i prowadzą pracę na wzór klas wyższych pod kontrolą zarządu głównego.

Zarząd gminy szkolnej prowadzi czytelnię i wyznacza dyżury dla utrzymania w niej porządku.

Patronaty. Na podstawie doświadczenia można stwierdzić, iż rodzice chętnie współpracują ze szkołą (patronaty, koło rodzicielskie), znika stopniowo wzajemna nieufność — można więc śmiało się spodziewać, że w przyszłości ta praca się pogłębi, będzie bardziej pełną, skoordynowaną. Celem patronatów klasowych — opieka nad materjalnemi (urządzenie wycieczki, dożywianie, pomoc biednym uczniom) i moralnemi potrzebami młodzieży (opieka pozaszkolna, zwalczanie wad i błędów zauważonych przez szkołę, jak palenie tytoniu, alkoholizm, wałęsanie się po mieście, czytanie złych książek i t. p.).

Osiągnie się również przez patronaty wzajemne zbliżenie rodziców uczniów każdej klasy, a „szkoła tylko wtedy spełni swe zadanie, gdy małostkowe hasło „moje dziecko“ dzięki organizacjom rodzicielskim ustąpi miejsca wielkiemu, całą Polskę obejmującemu hasłu „nasze dzieci“ (Roliński).

Przewodniczący patronatu, jako delegat do koła rodzicielskiego, informuje koło rodzicielskie o pracy patronatu, potrzebach klasy, zwołuje przynajmniej raz na okres informacyjny zebranie rodziców uczniów danej klasy.

Zebrania patronatu odbywają się co 2 tygodnie.

Koło rodzicielskie. W skład koła rodzicielskiego wchodzą przewodniczący patronatów, dyrektor zakładu, opiekun gminy szkolnej i delegaci Rady pedagogicznej.

Koło rodzicielskie, nadając jednolity kierunek pracy w patronatach, zdobywa środki materjalne, organizuje wycieczki, kolonje letnie, wysyła chorą młodzież do uzdrowisk, udziela zasiłków biednym uczniom i t. p.

Walne zebrania rodziców. Pożądanem byłoby przynajmniej 2—3 razy w r. szk. zwołać zebranie wszystkich rodziców. Da to możność uświadomienia ich o wymaganiach i zadaniach szkoły dzisiejszej. Można będzie omówić wspólnie na posiedzeniach (na pierwszem zebraniu) zamierzenia wychowawcze na cały rok szkolny, zachęcić rodziców do współpracy, ujednostajnić z nimi taktykę wychowawczą zgodnie z wymaganiami dzisiejszej psychologji. Konieczne też będą pogadanki o higjenie ogólnej, a do najważniejszych zagadnień trzeba zaliczyć sprawę organizacji pracy domowej ucznia. Temu za-

gadnieniu trzeba poświęcić więcej uwagi i uczynić wszystko, co można, aby pracę ucznia w domu usprawnić i nadać jej pewien system. Praca bowiem domowa ucznia nie może polegać na mechanicznem reprodukowaniu podręcznika — powinna być samodzielną i twórczą. Musimy więc w technikę tej pracy wtajemniczyć dom.

Ponieważ antagonizmy narodowościowe, czy wyznaniowe wśród młodzieży często mają swoje źródło poza szkołą, w życiu dorosłych, więc te zebrania w patronatach, kole rodzicielskiem i walnem zebraniu rodziców będą wspaniałym terenem, który szkoła może skutecznie wyzyskać; nie wystarczy bowiem zająć się tylko wychowaniem młodzieży: musimy uświadamiać i urabiać odpowiednio rodziców.

Grono nauczycielskie. Dzisiejsza szkoła nakłada na grono nauczycielskie większe obowiązki, niż to było dawniej. Ani gmina szkolna, ani organizacje rodziców nie mogą się obejść bez współpracy nauczycieli. Muszą oni wszędzie być, nad wszystkiem czuwać, w przeciwnym razie praca się wypaczy, zejdzie na manowce.

Opiekun klasy jest duszą patronatu i gminy klasowej, bierze udział w zebraniach tych instytucyj, zwołuje zebrania komisyj klasowych, informuje się o stanie nauki, pracuje w ścisłem porozumieniu z zarządem gminy i sekcją samorządową Rady pedagogicznej.

Sekcja samorządowa Rady pedagogicznej. W skład tej sekcji wchodzą wszyscy opiekunowie klas z opiekunem gminy szkolnej jako przewodniczącym na czele.

Sekcja samorządowa Rady pedagogicznej kontroluje prace gminy szkolnej, zatwierdza wyroki sądu, kontroluje kasę gminy, księgę protokołów. Sekcja ta jest łącznikiem między Radą pedagogiczną a gminą szkolną, przygotowuje wnioski do zatwierdzenia przez Radę pedagogiczną, przed którą jest odpowiedzialną za działalność gminy szkolnej. Członkowie tej sekcji biorą udział w posiedzeniach zarządu gminy szkolnej, koła rodzicielskiego, walnych zebraniach rodziców itp.

Opiekun gminy szkolnej a jednocześnie przewodniczący sekcji samorządowej jest odpowiedzialny przed Radą pedagogiczną za całość prac gminy szkolnej; czuwa nad patronatami klas, na żądanie opiekunów klas urządza pogadanki dla rodziców o zadaniach gminy, patronatu i t. p. Służy wszystkim informacjami w sprawach samorządu uczniowskiego; bierze udział w posiedzeniach zarządu gminy szkolnej, czuwa nad działalnością sądu i pracą gmin klasowych, będąc w kontakcie z opiekunami klas — obowiązany jest dawać inicjatywę do pracy. Jest w ścisłym i stałym kontakcie z dyrekto-

rem zakładu, którego zawiadamia o wszelkich zebraniach i ważniejszych momentach życia gminy szkolnej; bierze udział w posiedzeniach koła rodzicielskiego, przedkłada wnioski sekcji samorządowej do rozważenia i zatwierdzenia przez Radę pedagogiczną, jest członkiem redakcji pisemka szkolnego.

Dyrektor zakładu bierze czynny udział w życiu gminy szkolnej, bywa na posiedzeniach zarządu gminy szkolnej, sekcji samorządowej, patronatów i koła rodzicielskiego.

Powyższe formy pracy wychowawczej nie mają pretensji do doskonałości. Są one wynikiem siedmioletnich doświadczeń, jakie poczyniono w państwowem gimnazjum im. Króla Kazimierza Jagiellończyka w Kołomyi. Przeto pragniemy na tem miejscu zwrócić się do tych wszystkich, których poruszone sprawy interesują, z prośbą o nadsyłanie pod adresem dyrekcji naszego gimnazjum swoich uwag i spostrzeżeń z własnego terenu pracy wychowawczej. Mamy bowiem to przekonanie, że wymiana myśli między fachowcami w tej dziedzinie znacznie posunie sprawę wychowania naprzód. —

OD DYREKCJI.

I. Skład Grona nauczycielskiego
przy końcu roku sprawozdawczego (1932/33).

A.

1 **Boroń Stanisław,** dyrektor, członek Rady Szkolnej powiatowej, prezes wydziału Bursy im. H. Sienkiewicza, członek Zarządu Koła rodzicielskiego, przewodniczący komitetu, zarządzającego fundacją im. Józefa Skupniewicza dla popierania fizycznego rozwoju młodzieży szkolnej.

B. Nauczyciele etatowi.

2 **Bachmann Piotr,** profesor, uczył języka niemieckiego w kl. VIa, VIb, VIIb, VIIIb — tygod. 16 lekcyj, opiekun kl. VIIIb, zawiadowca bibljoteki niem. dla uczniów; uczył także w państw. gimnazjum żeńskiem w 4 lekcjach tygodniowo.

3 **Barabasz Juljan,** nauczyciel, uczył języka niemieckiego w kl. IIa, IIIa, IIIb, IVa, IVb, V — tygod. 20 lekcyj, sekretarz Rady pedagogicznej, opiekun kółka szachistów.

4 **Bobin Jan,** profesor, uczył historji w kl. IIa, IVa, V, VIa, VIIa, VIIIa — tygod. 21 lekcyj, opiekun kl. VIIIa, zawiadowca zbiorów do nauki historji i bibljoteki podręczników szkolnych dla niezamożnych uczniów, opiekun koła szkolnego L. O. P. P., członek redakcji miesięcznika uczniowskiego Nasza Niwa i członek wydziału Bursy.

5 **Brandes Zalkie,** nauczyciel, uczył religji mojż. w kl. II—VIII i jęz. niemieckiego w kl. IIb — tygod. 20 lekcyj, członek administracji miesięcznika uczniowskiego Nasza Niwa; uczył także w państw. gimnazjum II. w 1 lekcji tygodniowo.

6 **Ehrlich Walerjan,** nauczyciel, uczył matematyki w kl. IIIb, V, VIa, VIb, VIIa, VIIb, VIIIa — tygod. 23 lekcyj, opiekun kl. VIa, zawiadowca zbiorów do nauki matematyki; delegat Rady pedagogicznej do Koła rodzicielskiego.

7 **Ks. Karczewski Jan,** nauczyciel, uczył religji rzym.-kat. w kl. II—VIII — tygod. 22 lekcyj i wygłaszał jedną egzortę, członek wydziału Bursy, kapelan Hufca harcerskiego.

8 **Kobierski Roman,** profesor, uczył jęz. polskiego w kl. IIb, VIb, VIIb, VIIIa, historji w kl. IIb — tygod. 19 lekcyj, opiekun kl VIb, członek redakcji miesięcznika uczniowskiego Nasza Niwa.

9 **Korzeniowski Jan,** nauczyciel, przydzielony do szkoły powszechnej im. Jachowicza w Kołomyi.

10 **Lubczyński Zygmunt,** nauczyciel, uczył ćwiczeń cielesnych w kl. IIa, IIb, IVa, IVb, V, VIa, VIb, VIIa, VIIb, VIIIa, VIIIb — tygod. 29 lekcyj, opiekun kółek sportowych i I drużyny harcerskiej.

11 **Oszywa Edmund,** nauczyciel, uczył historji w kl. IVb, VIb, VIIb, VIIIb — tygod. 15 lekcyj, prefekt Bursy, opiekun Samorządu uczniów, członek redakcji miesięcznika uczniowskiego Nasza Niwa, delegat Rady pedagogicznej do Koła rodzicielskiego; uczył także w państw. gimnazjum II w 6 lekcjach tygodniowo.

12 **Przygodzki Józef,** nauczyciel, uczył języka polskiego w kl. IIa, IIIa, IIIb, VIIa, VIIIb — tygod. 21 lekcyj, opiekun kl. IIIa, zawiadowca bibljoteki polskiej dla uczniów.

13 **Dr. Schmuck Adam,** nauczyciel, uczył geografji w kl. II—VI — tygod. 20 lekcyj, opiekun pedagog. Hufca szkolnego (4 godz.), zawiadowca zbiorów do nauki geografji, kierownik stacji meteorologicznej, opiekun II drużyny harcerskiej, członek wydziału Bursy i administracji miesięcznika uczniowskiego Nasza Niwa, opiekun kółka geograficznego.

14 **Schweitzer Izydor,** nauczyciel, uczył fizyki w kl. IIIa, IIIb, VIIa, VIIb, matematyki w kl. IIa — tygod. 22 lekcyj, opiekun kl. IIIb, zawiadowca zbiorów do nauki chemji, delegat Rady pedagogicznej do Koła rodzicielskiego, opiekun kółka lotniczego i fotograficznego, prowadził bibljotekę fizyko — chemiczną uczniów.

15 **Spolnicki Michał,** profesor, miał bezpłatny urlop celem pełnienia obowiązków kierownika pryw. gimnazjum koeduk. z polskim językiem nauczania w Horodence.

16 **Stiefel Wilhelm,** nauczyciel, uczył biologji w kl. IIa, IIb, IVa, IVb i V — tygod. 24 lekcyj, opiekun kl. IIa, zawia-

dowca zbiorów do nauki biologji i bibljoteki przyrodniczej dla uczniów, opiekun kółka przyrodniczego, komendant Hufca harcerskiego, delegat Rady pedagogicznej do komitetu zarządzającego fundacją J. Skupniewicza (park uczniowski).

17 **Szypajło Roman,** profesor, uczył fizyki w kl. VIIIa, VIIIb, matematyki w kl. IIb, VIIIb — tygod. 19 lekcyj, opiekun kl. IIb, zawiadowca zbiorów do nauki fizyki.

18 **Dr. Wagmann Samuel,** profesor, uczył języka łacińskiego w kl. IVb, języka niemieckiego w kl. VIIa, VIIIa, propedeutyki filoz. w kl. VIIIa, VIIIb — tygodn. 20 lekcyj, opiekun kl. VIIa, zawiadowca bibljoteki nauczycielskiej i pracowni naukowej dla uczniów.

19 **Wojciechowski Mikołaj,** nauczyciel, uczył fizyki w kl. VIa, VIb, matematyki w kl. IIIa, IVa, IVb — tygod. 18 lekcyj, opiekun kl. IVa, prowadził dożywianie uczniów.

20 **Zaczek Szczepan,** nauczyciel, uczył języka łacińskiego w kl. VIb, VIIa, VIIb, VIIIa — tygod. 19 lekcyj, opiekun kl. VIIb, sprawował funkcje sekretarza zakładu i pomagał dyrektorowi w czynnościach administracyjnych.

21 **Zadorożny Michał,** nauczyciel, uczył języka łacińskiego w kl. IVa, V, VIa, VIIIb — tygod. 20 lekcyj, opiekun kl. V, zawiadowca czytelni uczniowskiej.

C. Nauczyciele kontraktowi.

22 **Bambola Kazimierz,** uczył rysunku w kl. IIa, IIb, IIIa, IIIb, pracy ręcznej w kl. IIa, IIb, IIIa, IIIb — tygod. 26 lekcyj, zawiadowca zbiorów do nauki rysunku.

23 **Jasiak Józef,** uczył języka polskiego w kl. IVa, IVb, V, VIa — tygod. 16 lekcyj, opiekun kl. IVb, opiekun komimitetu redakcyjnego miesięcznika uczniowskiego Nasza Niwa; uczył także w państw. gimnazjum II w 4 lekcjach tygod.

24 **Rubinger Roman,** uczył śpiewu w kl. IIa, IIb, IIIa, IIIb, muzyki i śpiewu kościelnego — tygod. 9 lekcyj, nadto w państw. gimnazjum II w 7 lekcjach tygodniowo.

D. Nauczyciele państw. gimnazjum II uzupełniający etat w tut. zakładzie.

25 **Ks. Kapustyński Mikołaj,** nauczyciel, uczył rel. gr. kat. w 3 grupach — tygod. 3 lekcje.

26 **Kornand Maksymiljan,** nauczyciel, uczył ćwiczeń cielesnych w kl. IIIa, IIIb — tygod. 6 lekcyj.

27 **Kowalów Juljan,** nauczyciel, uczył języka ruskiego w kl. IIa, IIb, IIIa, IIIb — tygod 8 lekcyj.

E. Praktykę przedegzaminową odbywali.

28 **Ringelblum Salomon** drugi rok w nauce biologji pod pedagog. kierownictwem nauczyciela Stiefla; przysłuchiwał się lekcjom w kl. IIa i uczył pod nadzorem w kl. IVb razem 8 godzin w tygodniu.

29 **Rosenrauch Wilhelm** drugi rok w nauce biologji pod pedagog. kierownictwem nauczyciela Stiefla; przysłuchiwał się lekcjom w kl. IIb i uczył pod nadzorem w kl. V — razem 8 godzin w tygodniu.

30 **Sucherówna** zam. **Ehrenbrod Friede** drugi rok w nauce biologji pod pedagog. kierownictwem nauczyciela Stiefla; przysłuchiwała się lekcjom w kl. V i uczyła pod nadzorem w kl. IVa — razem 8 godzin w tygodniu.

31 **Wiciak Władysław** pierwszy rok od dnia 27/II 1933 r. w nauce historji pod pedagog. kierownictwem nauczyciela Oszywy w kl. IVb, VIIb — razem 7 godzin w tygodniu; nadto w państw. gimnazjum II w kl. VI, VII razem 6 godzin w tygodniu (Kuratorjum O. S. Lw. 16/II 1933 r. Nr. II — 2525/33.).

F. Personel higjeniczny.

32 **Bernacki Jan,** dr. wszech nauk lekarskich, pełnił nadzór higjeniczno lekarski w wymiarze 6 godzin tygodniowo w tut. zakładzie i w wymiarze 5 godzin tygodniowo w państw. gimnazjum II w charakterze pracownika kontraktowego, członek wydziału Bursy.

33 **Silber Dora,** kontraktowy lekarz dentysta, prowadziła poradnię dentystyczną dla uczniów tut. zakładu i państw. gimnaz. II w 8 godzinach tygodniowo. Z poradni korzystała także młodzież państw. seminarjum nauczycielskiego żeńskiego w 3 godz. tygod.

II. Zmiany i ruch w Gronie nauczycielskiem

w ciągu roku szkolnego 1932/33.

Przybyli:

Silber Dora, jak pod L. 33, zatrudniona w tut. zakładzie w charakterze kontraktowej lekarki dentystki na podstawie pisma Kuratorjum Okr. Szk. Lw. z dnia 8 września 1932 r. Nr. 0—1068/32. Służbę objęła 1 października 1932.

Ubyli :

III. Pomieszczenie zakładu.

Zakład mieści się w dwupiętrowym budynku rządowym przy ul. Mickiewicza l. 3 (Nr. telefonu 137). Prócz 13 sal na klasy jest w budynku osobna sala dla nauki rysunku, ubikacja dla lekarza szkolnego, pokój na poradnię dentystyczną i sala bibljoteki nauczycielskiej, w której mieści się Czytelnia uczniowska. Zbiory do nauki fizyki i chemji zajmują dwie ubikacje, z któremi łączy się osobna sala na pracownię fizyczną i chemiczną. Pracownia biologiczna i gabinet przyrodniczy zajmują dwie obszerne ubikacje na II piętrze, przerobione z sal klasowych. Ponadto w budynku znajduje się pokój komisyjny i ubikacja na zbiory geograficzne. Dwie ubikacje, opróżnione przez woźnego szkolnego, użyto na slöjd i świetlicę harcerską; w tych ubikacjach w porze zimowej prowadzono dożywianie uczniów.

Obok budynku jest duże boisko, na którem wznosi się osobny budynek z wielką salą gimnastyczną. Z boiska korzysta także młodzież gimnazjum z ruskim językiem naucz., które mieści się tuż obok pod jednym dachem z tut. gimnazjum. W budynku znajduje się mieszkanie dla dyrektora i dla woźnego zakładu.

Służba szkolna.

Marcinowski Mikołaj, starszy woźny XIII d stop. płacy.
Ryczek Walenty, woźny XV b stop. płacy.
Hawrylewicz Piotr, woźny kontraktowy XVI a stop. płacy.

IV. Nauka

A) KRONIKA ZAKŁADU.

Rok szkolny 1932/33 rozpoczęto uroczystem nabożeństwem w kościele parafjalnym dnia 1 września 1932.

Pierwsze półrocze zakończono rozdaniem świadectw dnia 22 grudnia 1932 po odbytych lekcjach szkolnych.

Ferje zimowe trwały od dnia 23 grudnia 1932 do 15 stycznia 1933.

Drugie półrocze rozpoczęto dnia 16 stycznia 1933, rok zaś szkolny zakończono uroczystem nabożeństwem i rozda-

niem świadectw dnia 14 czerwca 1933 r. (Dziennik Urzędowy Kuratorjum O. S. Lw. z r. 1932 str. 614 i z r. 1933 str. 121).

Nauka odbywała się podług programu dla gimnazjów typu humanistycznego.

Zakład liczył 7 klas (II — VIII) w 13 oddziałach. Klasa V miała jeden oddział, a pozostałe po dwa oddziały.

B) POMOCE NAUKOWE.

Inwentarz bibljoteki nauczycielskiej liczy 2147 numerów w 2891 tomach.

Inwentarz bibljoteki dla uczniów zawiera 2521 numerów w 2935 tomach.

Bibljoteka podręczna dyrektora ma 34 dzieł.

Bibljoteka ubogich uczniów posiada 104 podręczników.

Gabinet przyrodniczy ma 798 okazów i 570 obrazów.

Gabinet do nauki fizyki i chemji liczy 479 przyrządów i 79 obrazów.

Gabinet geogr. — hist. ma 150 map, 10 globusów i 190 obrazów.

Do nauki śpiewu i muzyki zakład posiada 1 fisharmonję, 15 instrumentów muzycznych i zbiorek nut.

Do ćwiczeń cielesnych i gier ruchowych służą 2 rowery i 50 przyrządów.

Gabinet lekarza szkolnego ma apteczkę podręczną i 11 instrumentów lekarskich.

Poradnia dentystyczna, kompletnie urządzona, posiada fotel wraz z odpowiedniemi przyrządami.

Z epidiaskopu, który zakupiono w r. 1928/29, korzysta się w miarę potrzeby przy nauce poszczególnych przedmiotów.

Aparat radjowy, nabyty w roku ubiegłym, służy młodzieży do słuchania wykładów naukowych, poranków artystycznych i koncertów.

C) DOKSZTAŁCANIE NAUCZYCIELI.

Dla zaznajomienia nauczycieli z nowemi zdobyczami w zakresie nauki i sposobów nauczania Kuratorjum zorganizowało na terenie swego Okręgu konferencje rejonowe, w których uczestniczyli tut. nauczyciele: p. Kobierski i p. Przygodzki w Śniatynie, p. Stiefel w Stanisławowie, p. Schweitzer, p. Szypajło i p. Wojciechowski we Lwowie (1 raz) i w Stanisławowie (2 razy), p. Bambola w Stanisławowie (2 razy).

Nadto w czasie feryj głównych 1932 r. na kursach zorganizowanych przez Ministerswo W. R. i O. P. byli nauczyciele: ks. Karczewski (w Cieszynie) i p. Zaczek (we Lwowie).

Na podobne kursy w czasie feryj głównych 1933 r. zgłosili się: pp. Dr. Wagmann, Wojciechowski, Zaczek i Zadorożny.

Nauczyciele fizyki wszystkich szkół średnich w Kołomyi, Horodence i Śniatynie utworzyli w dniu 14 lutego 1933 Sekcję Stanisławowskiego Ogniska metodycznego. W dniu 14 lutego i 31 marca b. r. urządziła Sekcja lekcje przykładowe z fizyki w gimn. I (w kl. VIIIa p. Szypajło, a w kl. VIIb p. Schweitzer).

Za inicjatywą p. wizytatora Tulei nauczyciele języka polskiego wszystkich szkół średnich w Kołomyi utworzyli w dniu 20 marca 1933 r. Sekcję Lwowskiego Ogniska metodycznego. W dniu 9 maja br. urządziła Sekcja lekcje przykładowe z języka polskiego w gimnazjum I. (p. Przygodzki), w gimnazjum II. (p. Hibl), w gimnazjum S. S. Urszulanek (Dr. M. Hilarja Żepijówna), a po południu tego dnia odbyło się posiedzenie członków Sekcji w obecności p. wizytatora Tulei, na którem p. instruktor Dr. Kijas wygłosił referat p. t. Dawne i nowe metody nauczania języka polskiego.

D) RUCH W BIBLJOTEKACH.

Klasa	Liczba uczniów	polska		niem.		histor.		geogr.		przyr.		fizycz.	
		korzystało uczniów	przeczytano dzieł	korzystało uczniów	przeczytano dzieł	korzystało uczniów	przeczytano dzieł	korzystało uczniów	przeczytano dzieł	korzystało uczniów	przeczytano dzieł	korzystało uczniów	przeczytano dzieł
IIa	37	37	282	6	16	22	45	27	73	37	553	1	2
IIb	39	34	330	9	23	19	32	34	76	39	642	—	—
IIIa	31	31	600	14	42	8	20	29	127	18	94	25	45
IIIb	29	29	156	16	48	2	2	18	50	8	24	27	48
IVa	33	33	633	11	22	14	30	25	75	33	239	—	—
IVb	36	36	405	14	47	10	18	15	28	37	358	1	1
V	44	44	773	10	19	12	25	27	47	47	338	—	—
VIa	24	24	271	20	63	18	25	16	58	2	10	4	12
VIb	24	24	225	18	39	3	3	15	50	—	—	5	7
VIIa	27	27	285	5	7	7	12	1	1	2	8	18	20
VIIb	25	25	102	12	33	5	15	1	1	—	—	12	24
VIIIa	30	30	236	12	23	1	1	—	—	—	—	2	2
VIIIb	30	30	267	15	44	7	15	—	—	—	—	1	1
Razem	409	404	4565	162	426	128	243	208	586	223	2266	96	162

E) OGRODY SZKOLNE.

W roku szk. 1932/33 urządzili uczniowie kl. IIa i IIb doświadczalny ogródek szkolny na parceli o pow. 700 m², będącej

własnością fundacji im. Józefa Skupniewicza przy ul. Sienkiewicza l. 32. Dzięki opiece sąsiadujących z ogródkiem P. Wyżykiewiczów, członków Koła Rodzicielskiego naszego zakładu, ogródek był chroniony przed szkodnikami, zwłaszcza w czasie wakacyj. Każdy z uczniów miał 1 grzędę o pow. 6 m^2. Uczniowie przygotowali teren do uprawy przez oczyszczenie gleby, przekopanie grzęd, wyrównanie i rozdrobnienie ziemi, siew i sadzenie, pielęgnowanie i plewienie.

Na grzędach uprawiano rośliny: a) których nasiona mogą służyć jako pokarm dla pożytecznego ptactwa, b) wijące i czepiające się, c) płożące się, d) przemysłowe, e) lekarskie, f) trujące, g) owadopylne, h) wiatropylne, i) o broni mechanicznej i chemicznej, j) przystosowane do różnych klimatów (suchorosty), k) o łodygach podziemnych. Prócz powyższego ogródka korzystała młodzież szkolna z własnego parku nad Prutem, również fundacji Józefa Skupniewicza, gdzie zaznajamiała się z różnorakim drzewostanem, pomagając dozorcy w utrzymaniu porządku w parku.

V. Wychowanie.

Na polu wychowania nie ograniczał się zakład do wpływów wychowawczych, jakie wywiera nauka poszczególnych przedmiotów szkolnych, ale pogłębiał pracę wychowawczą przez utworzenie na terenie szkolnym różnych organizacyj uczniowskich. W pracy tej dążył zakład do wychowania pełnego człowieka przez równomierne kształcenie duszy i ciała, dlatego w sprawozdaniu niniejszem wymienione są też zabiegi, które zmierzały do racjonalnego wychowania fizycznego.

1) SAMORZĄD UCZNIOWSKI.

Wyczerpujące sprawozdanie mieści się w dziale „Od uczniów".

2) KOMISJA MIĘDZYSZKOLNA.

Dla uzgodnienia pracy w dziedzinie wychowania i nauczania w miejscowych szkołach utworzono w r. szk. 1930/31 za inicjatywą pana wizytatora Ludwika Tulei Komisję Międzyszkolną. W skład Komisji weszli kierownicy (czki) szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych, inspektor szkolny i kierownictwa szkół powszechnych. Przewodnictwo Komisji powierzono dyrektorowi Boroniowi, a sekretarstwo przełożonej gimnazjum pryw. Żyd. Tow. Szk. Śred. p. Rein. Komisja odbyła siedmnaście posiedzeń, na których omawiano udział

młodzieży w obchodach i uroczystościach oraz w szkolnych zabawach tanecznych, wprowadzenie kart indywidualnych (refer. p. Dr. Kulczycki i p. Sokołowski), sprawy samorządu uczniowskiego (p. Oszywa), pracę domową uczniów i uczenic (p. Reinówna — na podstawie ankiety) i sposoby realizacji nowej ustawy szkolnej w związku z uruchomieniem I klasy szkoły średniej nowego ustroju. Ponadto omówiono gruntownie poradnik ministerjalny o egzaminie dojrzałości (pod przewodnictwem p. wizytatora Tulei), przedyskutowano referaty o harcerstwie (p. Stiefel), o przysposobieniu wojskowem kobiet (P. W. K. p. Moszorówna) i o sposobach przeciwdziałania ujemnym wpływom pozaszkolnym (p. Dr. Krupińska). Komisja troszczyła się także o podniesienie metodyki nauczania przez urządzanie lekcyj przykładowych z różnych przedmiotów (p. Hibl — gimnazjum II, p. Dr. Schmuck i p. Oszywa — gimnazjum I).

3) WYCHOWANIE RELIGIJNE.

Uczniowie uczęszczali w niedziele i święta zbiorowo pod dozorem dyrektora i nauczycieli do kościoła parafjalnego na nabożeństwa i egzorty, które wygłaszał dla wszystkich uczniów razem katecheta zakładu ks. Jan Karczewski. W swych naukach niejednokrotnie mocno wskazywał młodzieży na obowiązek poszanowania władzy, a w szczególności przewodników Państwa.

Do spowiedzi i komunji św. przystąpili uczniowie zbiorowo trzy razy w ciągu roku szkolnego.

Dnia 4 marca 1933 w dzień św. Kazimierza, Patrona zakładu, odbyło się w kościele parafjalnym uroczyste nabożeństwo. Mszę św. odprawił administrator parafji ks. Witkowski w asyście ks. katechety Kośmidera i ks. Karczewskiego, kazanie o ideałach katolickiej młodzieży polskiej wygłosił ks. kanonik Ferens, proboszcz w Delatynie.

Uczniowie odprawili rekolekcje w dniach 15, 16, 17 marca b. r. Nauki rekolekcyjne wygłosił ks. prof. Czubryj, katecheta gimnazjum w Śniatynie.

Za inicjatywą ks. prefekta przy pieniężnem poparciu uczniów utworzono w b. r. bibljotekę religijną, która posiada do 100 książek.

4) WYCHOWANIE TOWARZYSKIE.

By nauczyć młodzież żyć z ludźmi i światem, urządzano w zakładzie „herbatki" klasowe. Poszczególne klasy przy pomocy opieki domowej i gospodarzy klas organizowały w budynku szkolnym zebrania towarzyskie. Przy herbacie i skrom-

nym posiłku na grach i zabawach towarzyskich, przeplatanych deklamacjami, śpiewami i muzyką, spędzali uczniowie kilka godzin sobotnich swobodnie w towarzystwie nauczycieli i rodziców, względnie nadzorów domomych. Tego rodzaju zebrania cieszyły się ogromnem wzięciem wśród uczniów, bo wiązały ich serdeczną nicią ze szkołą, zbliżały na gruncie towarzyskim szkołę z opieką domową, umożliwiały wymianę zdań i dawały nauczycielom możność bliższego poznania swych wychowanków.

Zakład pozwalał również na urządzanie kursów tanecznych klas siódmych pod dozorem nauczycieli i opieki domowej, co wpływało dodatnio na ogładę towarzyską młodzieży.

5) WYCHOWANIE FIZYCZNE.

Prócz obowiązkowych ćwiczeń cielesnych młodzież naszego zakładu oddawała się różnym ćwiczeniom i zajęciom, majacym na celu wyrobienie tężyzny fizycznej; uprawiała więc lekką atletykę, narciarstwo, ślizgawkę, rozgrywki hokejowe na lodzie i inne sporty. Terenem ćwiczeń było podwórze szkolne, stadjon wojskowy i park uczniowski fundacji im. Józefa Skupniewicza, b. dyrektora tut. zakładu.

Park uczniowski, urządzony na wzór parku Jordana, jest odległy o 1 km. od zakładu. Sześciomorgowa powierzchnia parku, otoczona z dwóch stron odnogami rzeki Prutu, mieści 7 boisk, z tych 3 do gier sportowych, 2 do ćwiczeń gimnastycznych, a 2 do tennisa. Nadto park posiada obszerny pawilon, złożony z hali jako schroniska w czasie deszczu, z szatni i z mieszkania dozorcy. Park, który utrzymuje się z części datków składanych przez uczniów na gry i zabawy, dzięki staraniom Koła Rodzicielskiego odczyszczono na wiosnę 1933, a pawilon odnowiono i przedłużono o 10 m.

Dzień święta sportowego urządził nasz zakład razem z gimnazjum z ruskim językiem nauczania w dniu 10 czerwca 1933 w porze przedpołudniowej na stadjonie 49 p. p. Do zawodów, któremi kierowali nauczyciele Zygmunt Lubczyński (gimnazjum I) i Maksymiljan Kornand (gimnazjum II), stanęli uczniowie drużynami do każdej konkurencji, jakoteż i do pięcioboju. Produkcjom przyglądały się grona nauczycieslkie obu zakładów wraz z dyrektorami, rodzice uczniów i publiczność. Przez cały czas zawodów przygrywała orkiestra wojskowa 49 p. p.

6) HARCERSTWO.

Młodzież polska tut. zakładu w liczbie 112 należała w ub. r. szk. do 4 miejscowych drużyn harcerskich, z których dwie wspiera Dyrekcja zakładu materjalnie i moralnie, dając im

pomieszczenie w budynku szkolnym. Również K. P. H. wydatnie pomaga drużynom pod każdym względem. Komendantem hufca, w którego skład wchodziły obie drużyny gimnazjalne, był naucz. Stiefel Wilhelm, instruktor harcerstwa.

I drużyna im. Tad. Kościuszki liczyła 65 harcerzy, drużynowym był Mateja Franciszek z kl. VIIa, opiekunem zaś początkowo naucz. Przygodzki Józef, od 10. marca b. r. naucz. Lubczyński Zygmunt. Zbiórek drużyny było 50, zbiórek zastępów 156, ćwiczeń polowych drużyny 3, ćwiczeń polowych zastępów 25, większych wycieczek 3. Wyższe stopnie harcerskie zdobyło 25 harcerzy i 15 zuchów. W b. r. Komenda Chorągwi Lwowskiej zakwalifikowała drużynę do kategorji A, zaliczając ją do najlepszych drużyn, których w tym roku na terenie Chorągwi Lwowskiej było tylko 24. W czasie od 17 do 28 czerwca 1932 przebywało 25 harcerzy w obozie w Berezowie, 5 harcerzy wyjechało do obozu komendy hufca, jeden zaś na kurs drużynowych w Suchodole. W październiku 1932 r. zorganizowano kurs strzelecki dla 32 uczestników. Kurs prowadził por. rez. Truchalski Rudolf. W czasie Wszystkich Świętych urządziła drużyna 5-dniową wycieczkę na trasie: Kołomyja - Kosmacz - Worochta - Żabie - Kosów - Kołomyja, razem 140 km. W listopadzie 1932 r. zorganizowano kurs domowego wyrobu nart (8 uczestników), w marcu 1933 r. 2 kursy: kurs śpiewu (53 uczestników) i kurs introligatorski (9 uczestników). 3 czerwca b. r. wyruszył z Kołomyi obóz wędrowny (16 uczestników) i przebył trasę: Kołomyja - Kosmacz - Worochta - Howerla - Pop Iwan - Burkut - Kuty - Kołomyja, razem 225 km. Powrót nastąpił dnia 13. czerwca b. r. Od dnia 15 czerwca do 7 lipca b. r. projektowany jest obóz w Mikuliczynie dla 25 uczestników.

II drużyna im. Stanisława Żółkiewskiego liczyła 47 harcerzy, podzielonych na 5 zastępów; drużynowym był Popieluch Edward z kl. VIb, opiekunem naucz. Dr. Schmuck Adam. W lecie 1932 wyjechało 6 harcerzy do obozu w Berezowie. W październiku drużyna dała szereg pokazów z życia harcerskiego, w styczniu b. r. urządziła opłatek przy poparciu ze strony rodziców, w lutym wycieczkę narciarską i kurs bokserski (20 uczestników), a w marcu zorganizowała orkiestrę (5 członków). W budowie kajaków wzięło udział 3 harcerzy, a w „Wieczorze Olimpijskim" 25. W kwietniu drużyna urządziła dla zuchów strzelanie z wiatrówki. Projektowany jest w czasie wakacyjnym wyjazd 25 uczestników do obozu.

Obie drużyny występowały we wszystkich obchodach i uroczystościach państwowych.

III drużyna im. św. Stanisława Kostki wskutek zwinięcia I klasy gimnazjalnej przeniosła swą działalność i siedzibę z gimnazjum do szkoły powszechnej im. T. Kościuszki, jednak

praca w niej jest prowadzona przez 7 harcerzy — uczniów tut. zakładu.

IV drużyna im. A. Małkowskiego przy szkole powszechnej im. Kopernika korzysta z pracy 4 harcerzy - uczniów tut. gimnazjum, którzy pełnią w tej drużynie funkcje instruktorów.

Opiekę moralną i materjalną nad harcerstwem sprawowało Koło Przyjaciół Harcerstwa (K. P. H.), które składało się przeważnie z rodziców naszych uczniów i członków grona nauczycielskiego. Wydział K. P. H. z prezesem p. Władysławem Piskozubem emer. sędzią na czele zasilał nasze drużyny funduszami na bibljoteki, użyczał sprzętu dla obozów i organizował imprezy dochodowe.

Członkom Wydziału i osobom, które pomagały w pracy dla dobra naszych harcerzy Dyrekcja zakładu składa na tem miejscu szczere podziękowanie.

7) HUFIEC SZKOLNY P. W.

Hufiec dzieli się na dwa stopnie. Pierwszy stopień obejmuje uczniów klas VIa i b (42 uczniów), drugi stopień klas VIIa i b (44 uczniów), razem 86.

Uczniowie szkolą się w 4 godzinach tygodniowo (po 2 godz. na stopień) w zakresie wojskowym. Poza tem I stopień ukończył w dniach 15. IX. do 18. X. 1932 r. 30 godzinny kurs obserw.-meldunkowy. W miesiącu maju oba stopnie ukończyły 20 godzinny kurs podinstruktorski w zakresie obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej. Wykładali pp.: Dr. Bernacki, naucz. Lubczyński, naucz. Dr. Schmuck, naucz. Schweitzer, prof. Szypajło i naucz. Wojciechowski, a z ramienia Powiatowego Komitetu L. O. P. P. instruktor.

W miesiącach kwietniu, maju i czerwcu II stopień odbył 40 godzinny kurs łączności. W dniach od 24—30 maja b. r. uczniowie obu stopni odbyli 5 dniowe ćwiczenia polowe, a w drugiej połowie czerwca wzięli uczniowie II stopnia udział w 14-dniowym obozie P. W.

Hufiec P. W. brał udział w uroczystościach w dniu 11/XI 1932 r. (odzyskanie niepodległości), 1/II b. r. (imieniny P. Prezydenta), 19/III b. r. (imieniny P. Marszałka) i 3/V. b. r. (Konstytucja), ponadto w dniu „Święta P. W.“ 10/X 1932 i 11/VI 1933 r.

Uczniowie klas ósmych odbyli 5 godzinny kurs z zakresu O. P. G. w dniach 17 i 18 listopada 1932

Komendantem Powiatu P. W. jest kpt. Oloś H., kierownikiem pedagogicznym z ramienia gimnazjum naucz. Dr. Schmuck.

8) WYCIECZKI.

W r. szk. 1932/33 podobnie jak w latach ubiegłych poło-

żono nacisk na wycieczki bądźto o charakterze naukowym, bądźto wychowawczym. Terenem wycieczek były bogate w piękne krajobrazy miejscowości dalsze jak: Jaremcze, Słoboda Rungurska, Kosów, Kuty, Zaleszczyki, z bliskich zaś Kosaczów, Oskrzesińce, dolina Prutu i t. p.

Poza tem w całym szeregu wycieczek młodzież zapoznała się ze stacją meteorologiczną w Piadykach, z gazownią i elektrownią miejską, z pracami w ogródku botanicznym i t. p.

Z końcem roku szkolnego 30 uczniów wzięło udział w siedmiodniowej wycieczce do Gdyni, zwiedziwszy po drodze Lwów, Lublin, Warszawę, Toruń, Grudziądz i Hel.

Wycieczki powyższe prowadzili naucz.: Barabasz, Ehrlich, Jasiak, Kobierski, Lubczyński, Oszywa, Przygodzki, Ringelblum, Rosenrauch, Dr. Schmuck, Schweitzer, Stiefel, Sucherówna i Zadorożny, a wycieczkę do Gdyni prof. Bobin i Dr. Schmuck.

9) SZKOLNA KASA OSZCZĘDNOŚCI.

Kasa istnieje od lutego 1928 r. Uczniowie lokują pieniądze w P. K. O., a częściowo w Kasie Oszczędności m. Kołomyi. Opiekunem kasy jest naucz. Schweitzer.

Dnia 29 października 1932 obchodził zakład „Dzień Oszczędności". Opiekunowie klas urządzili w dniu tym pogadanki z uczniami na powyższy temat. Za najlepsze wypracowanie na temat celowości oszczędzania otrzymał ucz. Bujarski Edmund z kl. VIII b z Miejskiej Komunalnej Kasy Oszczędności w Kołomyi książeczkę wkładkową opiewającą na kwotę zł. 10.

10) SKŁADKI NA CELE HUMANITARNE.

Celem rozbudzenia u uczniów ducha ofiarności odbyły się kilkakrotnie zbiórki na cele humanitarne, poprzedzane stale pogadankami, wyjaśniającemi wzniosły cel zbiórki. Prawie wszyscy uczniowie zakładu są członkami L.O.P.P.; ponadto odbyły się zbiórki na „Fundusz Szkolnictwa Polskiego Zagranicą", „Polski Biały Krzyż", „Okręt Młodzieży polskiej" i t. p.

11) DOŻYWIANIE UCZNIÓW.

Podobnie jak w latach ubiegłych prowadzono dożywianie uczniów w czasie od 1 grudnia 1932 do 15 maja 1933. Podczas przerw po drugiej lekcji dla uczniów klas niższych, a po trzeciej dla wyższych podawano mleko lub herbatę z bułką lub bez w ubikacjach świetlicy harcerskiej. Porcja($^1/_4$ litra) mleka lub szklanka herbaty kosztowała 7 gr. Ogółem wydano

15.606 porcyj mleka i 4.386 porcyj herbaty. Wydatkowano na ten cel 950 zł. Z dożywiania korzystało 43·5% uczniów zakładu. Niezamożnym dawano mleko lub herbatę po zniżonej cenie lub bezpłatnie.

12) SPRAWOZDANIE LEKARZA SZKOLNEGO.

Lekarz szkolny urzędował codziennie z wyjątkiem dni wolnych od nauki. Z chorób zakaźnych zanotowano liczne wypadki nagminnego zapalenia ślinianki przyusznej oraz sporadyczne wypadki grypy. Uczniowie klas VI i VII, należący do P. W., zostali poddani specjalnemu badaniu i podzieleni na kategorje zależnie od sprawności fizycznej. Gimnastyka i gry ruchowe wpłynęły korzystnie na rozwój fizyczny uczniów. Używania narkotyków nie stwierdzono. Porady i pomocy lekarskiej udzielał lekarz szkolny uczniom bezpłatnie.

13) SPRAWOZDANIE LEKARZA-DENTYSTY.

Poradnia dentystyczna była czynna od 1 października 1932 do końca roku szkolnego 1932/33. Z poradni korzystała młodzież państwowych szkół średnich. Zbadanie uczniów gimnazjum I dało następujące wyniki:

Utrzymanie higjeniczne jamy ustnej i zębów naogół zadowalające. 43 uczniów miało pełne i zdrowe uzębienie. Zaplombowanych zębów było 598, wyjętych 99, do zaplombowania zakwalifikowano 993 zębów, a do wyjęcia 192. Z pomocy lekarza-dentysty korzystało 68 uczniów. 17 razy założono arszenik, wypełniono korzenie w 16 zębach, w 19 wypadkach usunięto kamień nazębny. Wykonano 13 ekstrakcyj. Założono 72 plomb, z tego krzemowych 38, cementowych 4 i amalgamowych 30. Ogółem wykonano 607 zabiegów. Stosownie do rozporządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 9 marca 1926 r. pobrano tytułem opłaty za zużycie materjałów 138 zł. 60 gr. Poradnię prowadziła lekarz-dentysta Dora Silber.

14) KOLONJE WAKACYJNE.

W czasie feryj letnich 1932 r. były czynne 2 kolonje. Dla uczniów harcerzy zorganizowano kolonję w Berezowie Niżnym w 2 oddziałach: a) od 17.VI do 2.VII (24 uczestników), b) od 2.VII do 30.VII (44 uczestników). Opiekunem pierwszej partji był p. Feliks Gruszkoś, emer. funkcj. Kontroli Skarbowej, komendantem drugiej partji był naucz. Stiefel Wilhelm, a gospodarzem obozu p. Zborowski Jakób, naucz. szkoły powsz. Kolonja mieściła się w namiotach. Dochód 2.489 zł. (w tem

od Koła rodzic. 1000 zł., opłaty uczniów 1053 zł., ponadto różne subwencje), rozchód 2.489 zł.

Dla 40 uczniów żydów zorganizowano czterotygodniową kolonję w Kosmaczu od 12. VII. do 9. VIII. Opiekunem kolonji był prof. Dr. Wagmann Samuel. Dochód 2507 zł. 85 gr. (w tem dotacja Koła rodzic. 800 zł., zbiórka uliczna 158 zł. 25 gr., opłaty uczniów 945 zł. 60 gr., ponadto różne datki), rozchód 2176 zł. 95 gr., pozostałość kasowa 330 zł. 90 gr.

15) BURSA.

W roku szk. 1932/33 była czynna Bursa Ludowa, w której znalazło pomieszczenie i utrzymanie 33 uczniów, z tych 6 bezpłatnie. Przeważną ilość wychowanków stanowili uczniowie tut. gimnazjum, reszta uczęszczała do miejscowej szkoły handlowej i do wyższych klas szkół powszechnych. Bursę utrzymuje Towarzystwo „Bursy Ludowej“, zarząd zaś spoczywa w rękach Wydziału, na czele którego od 18 lat stoi dyrektor zakładu. Opiekę gospodarczą i dozór wychowawczy sprawował naucz. Oszywa.

16) KOŁO RODZICIELSKIE.

Całoroczna praca Koła wydała piękne owoce na polu niesienia młodzieży pomocy tak moralnej, jak i materjalnej. Stało się to dzięki należytemu zrozumieniu przez grono nauczycielskie i rodziców nowoczesnej idei wychowania w szkole. Oba te czynniki potrafiły współpracować należycie dla dobra młodzieży. To też Dyrekcja podnosi wielką i ofiarną pracę wszystkich członków wydziału Koła, a szczególnie prezesa p. Matejaka, za co mu w tem miejscu imieniem zakładu szczerze dziękuje.

Szczegółowe sprawozdanie z działalności Koła przedstawia wydział w dziale „Od rodziców“.

VI. STATYSTYKA UCZNIÓW Z KOŃCEM ROKU SZKOLNEGO 1932/33.

	Klasa													Razem
	II a	II b	III a	III b	IV a	IV b	V	VI a	VI b	VII a	VII b	VIII a	VIII b	
1 Liczba uczniów														
wpisanych na rok szkolny 1932/33	40	43	32	33	37	38	48	25	25	30	29	33	30	443
ubyło w ciągu roku szkolnego	5	4	—	3	4	2	5	1	1	3	4	2	—	34
pozostało z końc. r. szk: chłopców	35	39	31	29^{1}	32^{1}	36	43	24	24	27	25	31	29	405^{2}
dziewcząt	—	—	0^{1}	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1^{1}
Razem	35	39	31^{1}	29^{1}	32^{1}	36	43	24	24	27	25	31	30	406^{3}
2 Religja														
katolicka obrz. łać.	14	17	19^{1}	14	26^{1}	25	29	15	16	15	15	12	27	244^{2}
„ „ greck.	—	4	—	1^{1}	—	3	2	—	2	1	3	3	2	21^{1}
„ „ ormian.	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
ewangelicka (augsb)	—	—	—	1	—	3	—	—	2	—	—	—	1	7
mojżeszowa	21	17	11	12	6	5	12	9	4	11	7	16	—	131
Razem	35	39	31^{1}	29^{1}	32^{1}	36	43	24	24	27	25	31	30	406^{3}
3 Narodowość														
polska	27	30	27^{1}	23^{1}	31^{1}	28	34	17	21	16	16	23	28	321^{3}
ruska	—	2	—	1	—	1	2	—	1	1	2	3	1	14
niemiecka	—	—	—	1	—	3	—	—	2	—	—	—	1	7
żydowska	8	7	4	4	1	4	7	7	—	9	7	5	—	63
czechosłowacka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Razem	35	39	31^{1}	29^{1}	32^{1}	36	43	24	24	27	25	31	30	406^{3}

	Klasa													Razem
	a II	II b	a III	III b	a IV	IV b	V	a VI	VI b	a VII	VII b	a VIII	VIII b	
4 Wynik ogólny klasyfikacji z końcem roku szkolnego 1932/33														
bardzo dobry	2	1	4^1	4^1	4	4	4	3	—	1	2	6	8	43^2
dobry i dostateczny	31	33	27	23	25	30	37	17	20	26	18	24	22	333
dostateczny z zastrzeżeniem	1	1	—	1	—	—	1	2	1	—	2	—	—	9
niedostateczny	1	4	—	1	3	2	1	2	3	—	3	1	—	21
przeznaczeni do egz. uzupełn.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
nieklasyfikowani to zn. prywatyści, którzy się nie zgłosili do egzaminu rocznego	—	—	—	—	0^1	—	—	—	—	—	—	—	—	0^1
Razem	35	39	31^1	29^1	32^1	36	43	24	24	27	25	31	30	406^3
4 Miejsce zamieszkania rodziców														
w Kołomyi	32	33	24	23	28	27	32	20	15	17	14	24	23	312
w powiecie kołomyjskim	3	4	2	2^1	2^1	5	3	4	3	3	4	5	2	42^2
w innych powiatach Polski	—	2	5^1	4	2	4	7	—	6	6	7	—	5	48^1
zagranicą	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	2	—	4
Razem	35	39	31^1	29^1	32^1	36	43	24	24	27	25	31	30	406^3

	Klasa													Razem
	a II	II b	a III	III b	a IV	IV b	V	a VI	VI b	a VII	VII b	a VIII	VIII b	
6 Zatrudnienie rodziców														
rolnicy ziemianie	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	4
„ włościanie	1	2	—	—	2	1	1	1	3	2	3	3	1	20
samoistni przemysłowcy	1	—	—	1	—	—	2	1	1	—	—	2	—	8
„ rzemieślnicy	4	2	3	2	3	1	7	2	2	3	2	2	3	36
„ kupcy	10	10	8	8	4	3	6	4	—	7	1	5	—	66
pracownicy rolni	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	4
„ przemysł. i rękodziel.	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	3	6
„ handlowi	0	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
wolne zawody umysłowe (duchowni, lekarze i t. p.)	—	1	1	2^1	—	3	—	1	—	—	7	2	1	18^1
wojskowi czynni	4	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	1	9
profesorowie, nauczyciele	1	2	1	—	4	1	5	1	3	2	1	2	3	26
urzędnicy państwowi, samorządowi i prywatni	8	8	8^1	2	5	9	6	3	3	3	5	3	6	69^1
niżsi funkcjonarjusze państw., samorządowi i prywatni	3	4	6	8	6	7	10	5	4	3	3	2	4	65
emeryci	—	7	3	2	7	6	5	4	7	1	2	5	6	55
inne zawody	2	—	—	2	0^1	3	0	2	—	1	—	5	2	17^1
Razem	35	39	31^1	29^1	32^1	36	43	24	24	27	25	31	30	406^3

VII. Statystyka egzaminów dojrzałości

w roku szkolnym 1932/33.

Egzamin odbył się w dwu terminach, a mianowicie w zimowym i wiosennym 1933 r.

W obu terminach przewodniczył dyrektor zakładu.

a) W terminie zimowym (od 16 do 18 lutego) 1933 egzamin dojrzałości zdali:

Z gimnazjum I.

1 Bakes Tadeusz, ur. 22 kwietnia 1913 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat.

2 Bohosiewicz Michał Kazimierz (bin.), ur. 25 marca 1914 w Ruskiej Banili (Rumunja), wyz. orm.-kat.

3 Kuchta Józef Jan (bin.), ur. 2 kwietnia 1912 w Zabłotowie, wyzn. rzym.-kat.

4 Płomiński Zygmunt Józef (bin.), ur. 5 stycznia 1911 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat.

5 Pudło Kazimierz Karol Józef (trin.), ur. 11 kwietnia 1912 w Kołomyi, wyzn. rzym. kat.

6 Trzciński Tadeusz, ur. 2 czerwca 1914 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat.

7 Aschkenazy Abraham, ur. 15 listopada 1911 w Kołomyi, wyzn. mojż.

8 Kanafocki Roman, ur. 5 lutego 1913 w Kosowie, wyzn. greck.-kat.

9 Senczuk Roman, ur. 6 marca 1912 w Oknianach, wyzn. greck.-kat.

Z gimnazjum II.

10 Ebenstein Pinkas Wolf (bin.), ur. 30 sierpnia 1910 w Kołomyi, wyzn. mojż.

11 Romaniuk Bazyli, ur. 28 grudnia 1906 w Piadykach, wyzn. greck.-kat.

Z pryw. gimnazjum SS. Urszulanek.

12 Wojciechowska Teodozja, ur. 9 lipca w Wygnance, wyzn. rzym. kat.

Do egzaminu pisemnego z powodu choroby nie zgłosili się: z gimnazjum I — 3 abiturjentów, z gimnaz. II — 1 abiturjent, z prywat. gimnaz. żyd. — 3 abiturjentki.

b) Egzamin dojrzałości w terminie wiosennym 1933 odbył się po wydaniu niniejszego drukowanego sprawozdania (po 15. VI. b. r.), wobec czego wynik tego egzaminu będzie podany w sprawozdaniu za rok szkolny 1933/34.

VIII. Wykaz uczniów w r. szkolnym 1932|33.

Uwaga:

Pod **a** promowani do następnej klasy.

Nazwiska promowanych z wynikiem bardzo dobrym podano tłustym drukiem, przy nazwiskach promowanych mimo niedostatecznego postępu w przedmiocie (z zastrzeżeniem) podano ten przedmiot w nawiasie.

Pod **b** którzy wystąpili lub zmarli, obok dzień wystąpienia.

Pod **c** przeznaczeni do egzaminu uzupełniającego.

Pod **d** nie otrzymali promocji do następnej klasy.

Klasa II a (40)

a

Batsch Marjan
Baumgarten Leon
Blitzer Jakób
Breuer Mojżesz
Brink Radomir
Engler Adolf
Frost Ire
Hilsenrath Moses
Horowitz Nachman
Jagielski Adam
Jaworski Stanisław
Kahane Oskar
Kessler Norbert
Kladnik Józef (hist.)
Knoll Mojżesz
Kwaśny Marjan
Laden Edward
Luwisch Bernard
Matejak Jan
Meer Majer
Niedobijczuk Jarosław
Patkowski Eugenjusz
Pressler Benjamin
Pundyk Stanisław
Reichman Pinkas
Rindenau Wiktor
Sapian Adam
Schuck Marjan
Spund Izak
Sosnowski Zygmunt
Steckel Manfred
Weiser Mojżesz
Wermuth Feiwel
Zahler Maurycy

b

Bukowski Andrzej 1.IX. 1932
Eisler Antoni 7.IX. 1932
Geller Max 15.V. 1933
Gredżuk Michał 3.IV. 1933
Kögler Jakób 15.V. 1933

d

Nowotny Tadeusz

Klasa II b (43)

a

Beck Tadeusz
Bitter Awigdor
Alam Markus
Cybyk Zenobjusz
Dallman Marjan
Dec Leon
Dmytrów Daniel
Donigiewicz Andrzej
Dorosz Zbigniew
Dziedzicki Roman
Feder Schmaja
Greif Jakób
Kejwan Jan

Klaffe Maksymiljan
Kostański Jan
Krauthamer Salomon
Lanczyner Efroim
Liebman Salomon
Łewyckyj Emiljan
Margosches Mozes
Mazepiuk Grzegorz
Münnich Jan
Oleksiński Zbigniew
Olipra Franciszek
Pawliszyn Gustaw
Piskozub Zbigniew (pol.)
Romanowicz Stanisław
Scher rekte Seifman Eljasz
Schnitzer Bernard
Schulbaum Marceli
Skotnicki Zbigniew
Słobudzki Tadeusz
Szujecki Bronisław
Weber Chaim
Worwa Roman

b

Gólski Tadeusz 13.III. 1933
Hönisch Markus 1. X. 1932
Nowak Marjan 9. XI. 1932
Skorecki Tadeusz 1. IX. 1932.

d

Bart Samuel
Drimer Izak
Neuman Bernard
Seinfeld Mojżesz

Klasa III a (32)

a

Batsch Leopold
Cach Franciszek
Chudzikiewicz Leszek
Dawidowicz Antoni
Doliński Czesław
Eisner Norbert
Feigenbaum Henryk
Feuerman Moses
Funt Leon
Gaczyński Leon
Jamrosz Stanisław
Jaślarz Mieczysław
Kaswan Mechel
Kisielewski Zbigniew
Kornand Edward
Miarczyński Mieczysław
Mizerski Feliks
Nachman Erwin
Neuman Berl
Oleksiński Tadeusz
Osińska Wanda pryw.
Półtorak Mieczysław
Rippel Jan
Rybiec Michał
Schuchner Dawid
Smardz Stanisław
Stojałowski Józef
Szeierman Maurycy
Weber Jan
Windwehr Wolf
Wolański Roman
Wolski Tadeusz

Klasa III b (33)

a

Abrahamowicz Leopold
Aszkenazy Karol
Blei Abraham
Bubnik Zygmunt
Deutsch Izak
Domiszewski Zbigniew
Feuerstein Eugenjusz
Heber Tadeusz
Hlawaty Antoni
Huber Józef
Jawetz Izrael
Kamil Szaje
Kruszelnicki Bronisław
Kuczurak Włodzimierz pryw.
Lewin Maksymiljan

Müller Stanisław
Obidniak Ludwik
Paniwnyk Bogdan
Peczenik Aleksander
Piskozub Tadeusz
Preminger Joachim
Schmucher Maks
Śnieżek Stanisław
Sosnowski Władysław
Tager Izydor (mat.)
Weinberg Naftali
Weiser Josel
Wołoszczuk Tadeusz
Załucki Marjan
b
Łepkaluk Mikołaj 1. IX. 1932
Mackiewicz Edward 8. II. 1933
Palewicz Włodzimierz 25. III. 1933
d
Lechowicz Zdzisław

Klasa IV a (36)

a
Abrahamowicz Tadeusz
Bahr Marceli
Barabasz Zbigniew
Baranowski Marjan
Bilik Ferdynand
Biłous Piotr
Binder Michał
Cupryk Stanisław
Ellenbogen Józef
Feigenbaum Marcin
Fijałkowski Aleksander
Hirnle Zbigniew
Kozakiewicz Franciszek
Krajewski Edward
Lanczyner Emanuel
Leńko Jan
Matheisel Tadeusz
Miarczyński Ludwik
Mistecki Edmund
Olech Feliks
Oralewski Bronisław
Piskozub Lesław
Piskozub Wiktor
Polnik Jan
Reicher Leon
Skotnicki Stanisław
Stec Adam
Więckowski Marjan
Stankiewicz Zbigniew
b
Jarmulski Zbigniew 1. IX. 1932
Tymoczko Adam 5. V. 1933
Wechsler Osias 10. X. 1932
Wnęk Zygmunt 15. V. 1933
d
Mokrzycki Karol
Oehlberg Arnold
Sorycz Wilhelm

Klasa IV b (38)

a
Biber Bogusław
Bobin Stanisław
Chmurowicz Stanisław
Chudzikiewicz Tadeusz
Daum Emil
Frąckiewicz Mieczysław
Gardziejewski Tadeusz
Gorczyca Mieczysław
Grabowski Stanisław
Hrywniak Marjan
Janicki Zbigniew
Jaremczuk Piotr
Kamiński Michał
Komet Herzl
Kozłowski Feliks
Kurjański Stefan
Lagstein Szymon
Martyniuk Antoni
Michalewicz Marjan
Moroziuk Stanisław
Neuberger Jakób
Piskozub Mieczysław
Schärer Oswald

Schieber Izak
Sentek Jan
Tracz Aleksander
Trzciński Jan
Turzański Teodor
Wagner Józef
Wyżykiewicz Stefan
Zaremba Bolesław
Zborowski Kazimierz
Zielski Tadeusz
Żałoba Tadeusz

b

Humeniuk Adolf 1.IX.1932
Kowblański Włodzimierz 19.XI.1932

d

Heller Gottfried
Kohl Otton

Klasa V (48)

a

Andrzejowski Ryszard
Baczyński Mirom
Ball Chaim
Baran Fryderyk
Beck Józef
Białoskórski Zbigniew
Blank Kazimierz
Bleicher Milo
Blicharski Mieczysław
Charkiewicz Mirosław
Dalfen Hersch
Eisner Nathan
Funkenstein Emil
Hejda Juljusz
Hofbauer Eugenjusz
Kamiński Tadeusz
Kociński Roman
Korabiowski Franciszek
Kostański Władysław
Leligdowicz Mirosław
Lewicki Marjan
Mally Adam
Milewski Mieczysław
Motykiewicz Marjan
Oleński Zdzisław
Owsiński Mieczysław (hist.)
Patkowski Ludwik
Pilarski Zygmunt
Piskozub Michał
Preminger Abraham
Przygodzki Zdzisław
Reisch Józef
Rippel Jan
Sanojca Witołd
Schatzberg Leon
Schifter Józef
Sługocki Tadeusz
Srolik Tadeusz
Storch Izak
Teodorowicz Michał
Wagman Kamil
Zygmunt Kazimierz

b

Bugajski Bolesław 14. V. 1933
Feigenbaum Salomon 10. V. 1933
Hankiewicz Rudolf 14. III. 1933
Huchra Jan 1. IX. 1932
Zwierzyński Edward 25. III. 1933

d

Pistiner Dawid

Klasa VIa (25)

a

Aleksiewicz Eugenjusz
Baraniuk Antoni
Białowąs Kazimierz
Bojko Włodzimierz (mat.)
Chmaj Jan
Dickman Henryk
Eisner Wilhelm
Fränkel Wilhelm
Fund Michael
Gajewski Roman
Jäger Leon
Klarman Cwi
Klein Abraham

Nap Władysław
Piskozub Wiestów
Plezia Zbigniew
Rosenheck Dawid
Salz Simche
Skotnicki Henryk (łać.)
Stratejczuk Józef
Szatkowski Kazimierz
Żehaluk Mirosław

b

Budzianowski Kazimierz 1.IV. 1933

d

Hankiewicz Mieczysław
Höffner Fryderyk

Klasa VIb (25)

a

Adam Ewald
Bijowski Stefan
Charkiewicz Leon
Danyluk Stanisław
Gruszkoś Zbigniew
Haspel Bernard
Herzig Hermann
Jaślarz Franciszek (hist.)
Koba Juljan
Mahler Hermann
Nagay Józef
Pankiewicz Tytus
Piskozub Piotr
Popieluch Edward
Prokocimer Franciszek
Rzuchowski Gabrjel
Siomiak Leon
Sokołowski Antoni
Sokołowski Bronisław
Turzański Zenobjusz
Zborowski Zygmunt

b

Salewicz Władysław 22. XII. 1932

d

Czarnota Jan
Jekel Karol
Mycawka Jan

Klasa VII a (30)

a

Batch Zdzisław
Bergman Mojżesz
Eifermann Mojżesz
Feuerstein Maurycy
Fuchs Natan
Hönisch Simche
Janowski Zbigniew
Jaworski Tadeusz
Junger Tadeusz
Kabat Mirosław
Kisielewski Juljan
Kołt Stanisław
Kulczycki Bolesław
Marak Włodzimierz
Mateja Franciszek
Munczek Jakób
Neuberger Szaja
Rauch Adolf
Reissmann León
Ruman Stanisław
Sikorski Stefan
Śliwiński Tadeusz
Spiegel Maks
Szatkowski Władysław
Taub Izak
Turkiewicz Ludwik
Weber Edward

b

Król Bogumił 1.IV.1933
Peisach Rachmiel 20.IV.1933
Schächter Abraham 20.IV.1933

Klasa VII b (29)

a

Bielenda Franciszek
Botuliński Eugenjusz
Cieszyński Leszek

Czornysz Jan (hist.)
Dzięciołowski Wacław
Feuer Józef
Ganszer Włodzimierz
Kremer Bogusław
Kruszelnicki Ignacy
Neider Natan
Petryckyj Jarosław
Rauch Ezra
Reischer Kazimierz
Schneck Meilech
Stark Mendel
Strokołowski Zbigniew (łać.)
Szpakowski Adam
Szpunar Tadeusz
Tylny Tadeusz
Żebracki Antoni
Żmuda Józef
Żółtanecki Włodzimierz
b
Blitz Abraham 4. IV. 1933
Ember Stefan 25. XI. 1932
Seńkowski Kazimierz 1. IX. 1932
Werhun Bohdan 14. IX. 1932
d
Petruszewycz Teofil
Rauch Mathias
Starzeński Józef

Klasa VIIIa (33)

a
Aszkenazy Mojżesz
Baraniuk Józef
Baranowski Bolesław
Bergman Leon
Bernstein Zygfryd
Brettler Paweł
Eckstein Izydor
Formanek Romuald
Franzcs Filip
Gajewski Modest
Greif Izak
Herling Józef
Jammenfeld Fryderyk
Kłym Włodzimierz
Kłyzub Seweryn
Kohn Salo
Konecki Tadeusz
Leliwa Ludwik
Małecki Tadeusz
Marmorosch Karol
Piskozub Franciszek
Rippel Antoni
Rosenman Izydor
Schneidscher Emanuel
Schwarz Zbigniew
Sławicz Tytus
Staszowski Kazimierz
Tomycz Emiljan
Waks Józef
Zimand Konrad
b
Deutsch Samuel 20.IV.1933
Ziegler Henryk 11.IV.1933
d
Hacker Henryk

Klasa VIII b (30)

a
Baumunk Karol
Bohr Stanisław
Bohr Władysław
Boroń Janina
Bujarski Edmund
Chmaj Witołd
Chombakow Zbigniew
Dittrich Tadeusz
Gardziejewski Adam
Gerstel Jan
Horbaczewski Mirosław
Janicki Bolesław
Kowarzyk Kazimierz
Makarski Kazimierz
Messlin Wiktor
Mizerski Jan
Oralewski Roman
Piskozub Tadeusz
Pollak Mieczysław

Rippel Stefan
Stabiszewski Tadeusz
Tchórzewski Kazimierz
Wojciechowski Zbigniew
Wojtaszek Kazimierz
Wolski Kazimierz
Wysocki Tadeusz
Zawistowski Marjan
Żehaluk Antoni
Żupański Zbigniew
Żyromski Tadeusz

IX. Informacje na rok szkolny 1933|34.

Rok szkolny 1933/34 rozpocznie się uroczystem nabożeństwem dnia 21 sierpnia 1933.

Egzaminy uzupełniające za rok szkolny 1932/33 odbędą się 21 sierpnia.

Egzamin wstępny do którejkolwiek klasy może uczeń zdawać tylko przed ferjami. W razie niepomyślnego wyniku może zdawać egzamin wstępny do klasy wyższej za rok.

Wszelkie egzaminy w gimnazjum tak wstępne jak i prywatne odbywają się tylko przed ferjami.

Na podstawie rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. ustanowiono dla uczniów państwowych szkół średnich **jednolity ubiór szkolny.** Wprowadzenie tego munduru będzie realizowane stopniowo. Od początku roku szkolnego 1933/34 muszą wszyscy uczniowie nosić przepisaną czapkę-maciejówkę, a na marynarkach, bluzkach i płaszczach tarczę barwy szkoły z numerem. (Dz. U. Minist. W R. i O. P. z 30. IV. 1933 Nr. 3 str. 59).

Kołomyja, w czerwcu 1933.

Stanisław Boroń
dyrektor.

OD UCZNIÓW.

1 Przebieg obrad sejmiku gminy szkolnej.

Szkoła dzisiejsza przywiązuje wielką wagę do samorządu uczniowskiego. Nasz zakład, widząc wielkie korzyści wychowawcze, wpływające z tej instytucji, powołał do życia przed kilku laty najpierw gminy klasowe, a kiedy się praca w nich rozwinęła i młodzież okazała zrozumienie dla tej instytucji, utworzono samorząd międzyklasowy, czyli gminę szkolną.

Początki były trudne. Nie zdawaliśmy sobie sprawy, jak realizować zadania, które stawiał przed nami samorząd. Przy poparciu jednak naszych poczynań przez szkołę i dom udało nam się wejść na właściwe tory i osiągnąć pewne rezultaty.

Podany niżej przebieg **sejmiku** zilustruje najdobitniej pracę naszą w dziedzinie samorządu.

Trzeci zrzędu sejmik w roku szkoln. 1932/33, który się odbył dnia 20 maja b. r., jest zarazem sprawozdaniem z działalności całorocznej.

W prezydjum zasiedli starosta Gardziejewski z kl. VIIIb, zast. starosty Kolt z kl. VIIa, sekretarz Reischer z kl. VIIb, skarbnik Bujarski z kl. VIIIb, i członkowie zarządu: Bergman VIIIa, Marmorosch VIIIa, Szatkowski VIIa, Rippel VIIIa. Obrady odbyły się w sali gimnastycznej przy współudziale uczniów naszego zakładu, w obecności p. dyrektora, grona pedag., koła rodzicielskiego i delegacyj młodzieży innych szkół.

Obradom przewodniczył starosta. Po zagajeniu podał następujący porządek obrad :

1 Odczytanie protokołu z ostatniego sejmiku.
2 Sprawozdanie z działalności: zarządu głównego, gmin klasowych, skarbnika, sądu, milicji, Naszej Niwy, czytelni, pracowni naukowej, kramiku, kółek naukowych, sportowych i rozrywkowych.
3 Sprawozdanie komisji rewizyjnej.
4 Wybór nowego zarządu.
5 Wnioski i interpelacje.

Protokół, odczytany przez sekretarza, przyjęto.

Starosta przedstawił **działalnośc zarządu głównego.** Zarząd główny zajął się w ciągu roku usprawnieniem działalności organów gminy szkolnej, zreorganizował więc milicję gminną, zmienił skład sądu koleżeńskiego, podniósł poziom czytelni uczniowskiej, utworzył biuro pośrednictwa pracy, zorga-

nizował kursy w poszczególnych gminach klasowych dla zaznajomienia ze sposobem prawidłowego prowadzenia obrad, protokołów i ksiąg kasowych.

Ponieważ klasy niższe wykazały największe zainteresowanie pracami samorządu, zarząd główny nadał im autonomję. Klasy od II-V wł. wybrały sobie swój zarząd, którego przewodniczący kolega Owsiński kl. V jest delegatem do zarządu głównego.

Przeprowadzono zmiany i uzupełnienia statutu. Założono kramik szkolny, który w najbliższej przyszłości przeobrazi się we współdzielnię.

Aby pobudzić do rywalizacji poszczególne gminy klasowe w utrzymaniu estetecznego wyglądu klas, utworzono komisję estetyczną, która co pewien czas lustrowała klasy, a uzyskany materjał służył do oceny pracy uczniów w tym kierunku. Zarząd główny prowadził pracownię naukową. Celem przygotowania do prac samorządowych tych kolegów, którzy objęli odpowiedzialne stanowiska w gminie, zarząd główny uruchomił bibljotekę z dzieł traktujących o samorządzie uczniowskim.

Dla poznania opinji młodzieży o stanie naszego samorządu, zorganizował zarząd za zgodą dyrekcji zakładu ankietę. Wyniki ankiety podamy na przyszłym sejmiku szkolnym.

W celu zbliżenia młodzieży wszystkich szkół średnich i nawiązania bliższego kontaktu przystąpił zarząd główny do organizacji związku gmin szkolnych.

Dla podniesienia kultury fizycznej i zamiłowania do sportu utworzono ogólno-gimnazjalne koło lekkoatletyczne.

Praca w poszczególnych gminach klasowych przedstawia się następująco: Każda z klas dokonała na początku roku szkolnego wyboru zarządu, złożonego z wójta, sekretarza i skarbnika.

Dla utrzymania porządku w klasach wyznaczono dyżurnych, ponadto podzielono klasy na dziesiątki; na czele dziesiątki stał obrany dziesiętnik odpowiedzialny za naukę, karność i frekwencję powierzonych mu kolegów.

Przy lustracji klas komisja estetyczna, złożona z 2 p. profesorów i 3 kolegów, wyróżniła następujące klasy: VIIb, IVb, IIIab, IIa za ozdobienie swych sal szkolnych fotografjami, obrazami, kwiatami i t. p.

Niektóre momenty z życia szkolnego znalazły żywe odbicie w kronikach klasowych; na wyszczególnienie zasługują kroniki klasy: VIa, VIIb, IIIa, IVb,

Przy kontroli ksiąg gminnych stwierdził zarząd najlepszy stan protokołów w klasach: IIIa i VIa, zaś ksiąg kasowych w VIIIb, IIa i IIIa.

Do ważniejszych zadań gmin klasowych należało organizowanie pomocy w nauce i pomocy materjalnej najbiedniejszym kolegom przy współudziale patronatów.

Samopomoc w nauce uruchomiły klasy od VI—VIII głównie z matematyki i języka niemieckiego. W niektórych klasach instruktorowie byli wynagradzani przez patronaty i dlatego w tych klasach samopomoc rozwijała się najlepiej.

Na samopomoc materjalną szukały klasy wraz z swemi patronatami pieniędzy drogą imprez i składek.

Akcja społeczeństwa wybudowania pomnika śp. Żwirki i Wigury znalazła u nas żywy oddźwięk. Uczniowie samorzutnie złożyli 26 zł. 45 gr.

Na statek „Dar szkoły“ złożyliśmy także drobną kwotę.

Na ceramikę do powstającego muzeum szkolnego kl. IVb złożyła 20 zł.

Wszystkie gminy klasowe od II — VI urządziły herbatki klasowe, a klasy VII i VIII — 2 zabawy taneczne w karnawale.

Doceniali uczniowie znaczenie wychowawcze wycieczek i te w miarę możności urządzali w bliższe i dalsze okolice.

Celem przyzwyczajenia kolegów do stałego oszczędzania propagowano i popierano gorąco akcję oszczędności. O zainteresowaniu się kwestją oszczędzania świadczy ilość książeczek oszczędności w poszczególnych klasach: VIIIb (12), IIIb (11), VIa i IIIa (po 9), VIIa (8).

Do obowiązków gmin klasowych należała również współpraca z redakcją Naszej Niwy. Najwięcej artykułów otrzymała redakcja od kl. VIIa i VIIIb.

W dziedzinie sportu największą aktywność okazały klasy VIIIb, VII a b, III a b, — organizując rozgrywki w siatkówkę, koszykówkę, turnieje tennisowe i hokejowe.

Sprawozdanie ze **stanu kasy** złożył skarbnik kol. Bujarski.

Źródłem dochodów były składki członków. Każdy uczeń wpłacał miesięcznie do kasy gminy klasowej po 20 gr., z czego gminy klasowe przelewały do kasy głównej 50%. Stąd dochód roczny wynosił 310 zł. Saldo na rok następny 99 zł. 95 gr.

Większe kwoty wydano na radjo, oprawę książek i czasopism, na zakupno wieńca na pogrzeb byłego ucznia naszego zakładu śp. Stefanika lotnika W. P., na książki dla milicji, przybory kancelaryjne, urządzenie kramu i t. p.

Sprawozdanie z prac **sądu koleżeńskiego** złożył przewodniczący kol. Chmaj VIIIb. Sąd koleż. składa się z 7 członków. Przechodził on wiele form rozwojowych, nim przybrał dzisiejszą postać. W ciągu roku szkolnego rozpatrzono 102

spraw. Wyroki zatwierdzała sekcja samorządowa Rady pedagogicznej. Sąd koleżeński stał na straży prawa i porządku, w wyrokach kierował się sprawiedliwością i bezinteresownością, mając na oku dobro ogólne, przez co budził poszanowanie władzy i odpowiedzialność za własne czyny.

Komendant milicji kol. Makarski VIIIb w swem sprawozdaniu poinformował zebranych o zmianach w organizacji tej instytucji. Obecnie każdy milicjant ma powierzony rejon w budynku szkolnym lub na podwórzu, gdzie utrzymuje porządek, posiada książeczkę służbową, w której notuje swoje uwagi o zachowaniu się kolegów. Milicja pełniła również służbę podczas obchodów i uroczystości szkolnych. Komendant stwierdził sumienność i obowiązkowość kolegów, spełniających rolę milicjantów.

Z ramienia **Komitetu redakcyjnego Naszej Niwy**, organu gminy szkolnej, przemawiał kol. Kołt VIIa. „Pismo szkolne odgrywa wielką rolę w życiu gminy szkolnej i jest ono wolną trybuną, na której wypowiada się młodzież, jest wspaniałym środkiem do urabiania właściwej opinji wśród uczniów, rozwija uczucia społeczne, pobudza do zdrowej rywalizacji, kształci i budzi drzemiące talenty“ (prof. E. Oszywa).

Na łamach pisma umieszczano artykuły z życia gminy szkolnej i gmin klasowych, sprawozdania z działalności kółek naukowych i sportowych, z harcerstwa i t. p. Nie pomijano również udatnych wierszy. nowel, szkiców, opisów wycieczek i uroczystości szkolnych — również kulturze Pokucia poświęcano wiele miejsca.

Dla młodych utworzono kącik rozrywkowy (zagadki, szarady i t. p.) i wyznaczano nagrody za trafne rozwiązania. W pisemku pojawiały się również artykuły p. profesorów, rodziców i uczniów oraz uczennic innych szkół. Pismo utrzymywało żywy kontakt z innemi zakładami.

Na zjeździe „Kuźni Młodych“ w Warszawie uczestniczyło z ramienia redakcji 3 członków jako delegatów.

Ilość wydanych N-rów 7 (w przygotowaniu obszerny Nr. wakacyjny), w nakładzie 300 egz. Objętość Nru 16 str. + 4 okładki. Cena 35 gr. za egz. Ilość prenumeratorów 214 z pośród uczniów, reszta z poza szkoły.

Skład komitetu redakcyjnego: Żupański VIIIb redaktor; Boroniówna VIIIb, Schwarz VIIIa, Kołt VIIa, Gardziejewski VIIIb, Hönisch VIIa, Schatzberg V członkowie redakcji. Opiekun i redaktor odpowiedzialny p. prof. Jasiak J.

Zkolei zabrał głos kol. Szatkowski VIIa kierownik **czytelni uczniowskiej.** Czytelnia nosi nazwę imienia Henryka Sienkiewicza. Mieści się w bibljotece nauczycielskiej, zmienionej odpowiednio na czytelnię przez stosowne urządzenie.

W czytelni jest zainstalowane radjo, zakupione staraniem Koła rodzicielskiego i gminy szkolnej. Znajduje się tam 13 czasopism i 2 dzienniki, mianowicie: Płomyk, Lot polski, Misje katolickie, Pod znakiem Marji, Czyn młodzieży, Sport wodny, Morze, Żołnierz polski, Orli lot, Polska niepodległa, Światowid, Iskry, Raz dwa trzy — Ilustrowany Kurjer Krakowski i Słowo polskie.

Czytelnia jest otwarta codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt od g. 15·30 — 18·30 Przeciętna frekwencja w porze zimowej 100, w porze letniej 25. Opiekę nad czytelnią pełnił p. prof. Zadorożny, a dyżur uczniowie klas IV, V i VII, wyznaczani przez kierownika czytelni. W tem miejscu przewodniczący kol. Gardziejewski złożył podziękowanie opiekunowi p. prof. Zadorożnemu za troskliwą opieką.

Wyczerpujące sprawozdanie z działalności **pracowni naukowej** złożył kol. Gerstel VIIIb. Pracownia powstała w b. r. szk. Ma ona rozwijać zainteresowania kolegów w dziedzinach nauki, nieobjętych ściśle programem szkolnym. Mieści się w sali klasy VIIIb. Dzieła do pracowni naukowej wydzielono częściowo z biblioteki nauczycielskiej i uczniowskiej, częściowo zakupiono z funduszów zakładu.

Pracownia obejmuje wszystkie działy programu nauki szkolnej. Na półkach szaf znajduje się 500 tomów. Pracownia posiada zupełnie innych charakter niż czytelnia. Podczas gdy w czytelni panuje swoboda i życie, to tutaj powaga, skupienie i cisza.

Pracownia jest czynna codziennie od g. 15·30 — 18·30. Dyżury pełnili uczniowie klas VI i VII wyznaczani przez kierownika pracowni.

Ruch w pracowni od 21 stycznia b. r. przedstawiał się następująco: korzystało z czytelni 1450 uczniów, a przeczytano 800 dzieł. Najwięcej zainteresowania budziła polonistyka (450dzieł), potem historia (250). Opiekę nad czytelnią sprawował p. prof. Wagmann.

W zakończeniu sprawozdania referent złożył podziękowanie p. dyrektorowi za dotychczasowe poparcie z prośbą o dalszą opiekę.

Sprawozdanie z kramu szkolnego złożył kol. Szatkowski VIIa. Kram został założony z początkiem kwietnia br. Ruch w kramie jest narazie mały, ale spodziewamy się, że się ożywi z początkiem roku szkolnego. Kram ma być zamieniony na spółdzielnię. Dotychczas zgłosiło się 14 członków. Warunki są następujące: Wpisowe wynosi 20 gr., udział 1 zł. od członka. Wpisowe przechodzi na fundusz społeczny, udziały są własnością członków i mogą być na żądanie zwrócone przy końcu roku rozrachunkowego lub wystąpienia z zakładu.

Członkowie spółdzielni są jej współwłaścicielami i do nich należy towar, a ewentualne zyski będą obracane na cele humanitarne młodzieży naszego zakładu.

Spółdzielczość czyli kooperacja jest to zrzeszenie gospodarcze osób, oparte na pomocy własnej członków, które ma na celu prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa. Wdraża do solidarności i uczciwości, uczy wytężonej pracy w imię dobra ogólnego, zaszczepia wśród ogółu zasadę: „Jeden za wszystkich, wszyscy za jednego" — zbliża ludzi ku sobie.

Wszystkie zrzeszenia uczniowskie na terenie szkoły mają cel wychowawczy. Tak samo organizowaniu spółdzielni w szkole przyświeca przedewszystkiem cel wychowawczy, wyrobienie samodzielności, zdolności do inicjatywy i rządzenia, organizowanie i branie w swe ręce spraw ekonomiczno-społecznych.

Na dalszym planie stoi drugi cel : cel materjalny. Odwrotne przedstawienie tych celów byłoby spaczeniem idei kooperacji.

Kooperacją w szkole powinni obok uczniów zająć się i rodzice. Często bowiem zdarza się, że, gdy syn chce zostać członkiem kooperatywy, rodzice odradzają mu mówiąc: „Jeszcze ci tam przepadną pieniądze, kto wie, jak tam jest". Wielki błąd czyni ten, kto tak mówi. Żaden grosz nie powinien przepaść. Kierownictwo spółdzielni będzie oddane w ręce kolegów, którzy budzą pełne zaufanie, a cała praca będzie poddana kontroli pp. profesorów.

Więc jak najliczniej powinniście, koledzy, garnąć się do spółdzielni, a już w krótkim czasie zobaczycie realne skutki. Człowiek, pracując dla dobra ogólnego, łatwiej osiąga dobro własne, gdyż „w szczęściu wszystkiego są wszystkich cele".

Spółdzielczość nie rozwinęła się w Polsce tak jak w innych krajach, bo u nas brak ludzi, którzyby tę kwestję dokładnie znali.

Źle się dzieje w niektórych spółdzielniach wiejskich, nie lepiej i w miejskich, a jeżeli w tym kierunku nastąpi poprawa, to będzie to w znacznej mierze zasługą szkoły.

Szkoły bowiem, które założą u siebie spółdzielnie, będą rok rocznie wypuszczać małe, ale stałe zastępy uświadomionych w tym kierunku uczniów.

Zwracam się do wszystkich z apelem, aby jak największa ilość kolegów wpisywała się na członków. Wpisy przyjmuje się na każdej przerwie w kramie. Na członków spółdzielni przyjmujemy również pp. profesorów, co będzie zachętą dla młodzieży.

Ogólne sprawozdanie z działalności **kółek naukowych** złożył kol. Marmorosch VIIIa, który z ramienia zarządu głównego opiekował się pracą kółek. Z wielu kółek, które istniały

u nas na pocz. r. szk., tylko niektóre wykazały aktywność. Poniżej podane sprawozdania ilustrują ich działalność.

Koło geograficzne. (Przewodn. kol. Andrzejowski V, opiekun p. prof. Dr. Schmuck). Koło liczyło 150 członków, którzy opodatkowali się po 5 gr. miesięcznie. Zebrane fundusze przeznaczono na zakupienie książek i na przeźrocza do epidjaskopu. Wygłoszono kilka referatów na zebraniach dyskusyjnych.

Koło przyrodników. (Przewodniczący kol. Storch V, opiekun p. prof. Stiefel.) Koło liczyło 187 członków, w tem 6 p. profesorów. Wkładka członkowska wynosiła 10 gr. Koło posiada własną bibljotekę, liczącą 190 tomów. Odbyło 15 zebrań, na których wygłoszono 14 referatów.

Kółko dramatyczne. (Przew. kol. Schwarz VIIIa, opiekun p. prof. Przygodzki.) Praca w Kółku polegała na skupianiu uczniów-miłośników sceny, na urządzaniu rocznic i obchodów szkolnych. Ponadto członkowie koła byli pomocni w urządzaniu imprez dochodowych, na które wnosili wiele humoru, werwy młodzieńczej i ożywienia. Staraniem koła urządzono obchód imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego, akademję L. M. i L. K., przygotowano wesele krakowskie na 3-maj (scenarjusz własnemi siłami), które nie mogło być wystawione z powodu braku sceny; będzie jednak wystawione podczas obchodu rocznicy odsieczy wiedeńskiej. Tu wyraża przewodniczący Koła życzenie, aby w przyszłości w naszym zakładzie powstała scena, co ułatwiłoby znacznie pracę Koła i dało lepsze wyniki.

Sprawozdanie z **Koła szachowego** złożył kol. Żebracki VIIb. (Opiekun p. prof. Barabasz). Koło zorganizowało kilka turniejów szachowych, w tem jeden o mistrzostwo naszego gimnazjum, drugi z gimnazjum II. Dla celniejszych szachistów wyznaczyło Koło nagrody i dyplomy. Liczy 150 członków, którzy prenumerują czasopismo „Świat szachowy".

Sprawozdanie z **Koła judaistycznego** (opiekun p. prof. Brandes) złożył kol. Komet IVb. Koło odbyło 15 posiedzień, na których wygłoszono tyleż referatów z dziedziny judaistyki i literatury hebrajskiej.

Sprawozdanie z działalności **Koła lekkoatletycznego**, złożył kol. Rzuchowski VIb. Koło liczyło 50 czł. z klas od II-VI. Członkowie trenują co tygodnia celem przygotowania drużyny na święto sportowe międzyszkolne. Brak sprzętu sportowego utrudnia w znacznej mierze pracę Koła.

Dyskusja nad złożonem sprawozdaniem. Następnie otworzył przewodniczący dyskusję, w której poruszono następujące sprawy: kol. Żupański VIIIb odpowiedział na zarzuty starosty w sprawie „Naszej Niwy", której wytknięto brak

bliższego kontaktu w pracy z zarządem głównym — i na zarzuty, że redakcja milczeniem pomija artykuły, które odrzuca; w tej samej sprawie zabierał również głos kol. Hönisch; zarzucał niektórym członkom zarządu głównego lekceważące traktowanie kolegów (co dosądnie określił wyrażeniem uczn. „szarpią się"). Kol. Aszkenazy IIIb uzupełnił sprawozdanie gminy kl. IIIb. Przy zamknięciu dyskusji przewodniczący, reasumując wszystkie poruszone zagadnienia, udzielił dokładnych wyjaśnień i zaznaczył, że praca mimo dotychczasowej obojętności i opozycji pewnego odłamu młodzieży starszej, postąpiła znacznie naprzód głównie dzięki prawdziwie ojcowskiej opiece p. dyrektora i opiekuna samorządu p. prof. Oszywy, za co — ustępujący zarząd złożył im serdeczne podziękowanie. Następnie zwrócił się z apelem do przyszłego zarządu, aby dotychczasowe usiłowania w dziedzinie samorządowej dalej prowadził, i życzył mu na przyszłość jak najlepszych rezultatów.

Sprawozdanie **Komisji rewizyjnej** złożył kol. Pollak VIIIb. Kontrolę wszystkich kas gmin klasowych, kółek naukowych i zarządu główn. przeprowadzono dwukrotnie i stwierdzono należyty stan i poprawność prowadzenia ksiąg.

Wobec powyższego stanu referent postawił wniosek o udzielenie absolutorjum ustępującemu zarządowi. Wniosek jednogłośnie przyjęto.

Wybór nowego zarządu. Zkolei przystąpiono do wyboru nowego zarządu na rok 1933/34. Zarząd wysunął na starostę kandydata kol. Szatkowskiego VIIa, który znaczną większością głosów został wybrany. Następnie przedłożono dwie listy: jedną zaproponował dotychczasowy zarząd, drugą niektórzy członkowie sejmiku. Uzyskała większość lista zarządu główn. z pewnemi zmianami. Do zarządu weszli: kol. Kołt VIIa, Reischer VIIb, Neider VIIb, Plezia VIa, Charkiewicz VIb, Chmaj VIa, Owsiński V i Prokocimer VIb. Do Komisji rewizyjnej: Żebracki VIIb, Mateja VIIa, Rauch E. VIIb.

Nowoobrany starosta podziękował obecnym za wybór i zaufanie, obiecując dołożyć wszelkich starań w pracy związanej z jego rolą; prosił jednak zarząd i wszystkich członków gminy o współpracę, bez której jego wysiłki nie dadzą pożądanych rezultatów.

Wnioski i interpelacje: Kol. Greif VIIIa przemawiał za utworzeniem wspólnych kolonij wakacyjnych dla młodzieży polskiej i żydowskiej celem wzajemnego zbliżenia. Kol. Petruszewicz domagał się, by przyszły zarząd przeznaczył pewien procent z funduszów gminy na bezrobotnych i zachęcił młodzież do zbierania datków na ten cel.

Proponował również utworzenie koła samowystarczalności gospodarczej. Kol. Żebracki poruszył sprawę poprawienia

kortów tennisowych w parku uczniowskim, apelując do przedstawicieli Koła rodzicielskiego, p. dyrektora i nowego zarządu o poparcie finansowe tego przedsięwzięcia.

Przed zamknięciem posiedzenia zabrał głos p. Dyrektor i w swem ciepłem przemówieniu stwierdził, że praca samorządowa w naszem gimnazjum rozwija się dobrze i owocnie. Rezultaty pracy są widoczne i ładne. Uczniowie dobrze pojęli znaczenie autonomji, jaką im dała szkoła, zaufania szkoły nie zawiedli. Zarząd główny zdał dobrze egzamin roczny z uzdolnienia do pracy obywatelskiej. Wielka w tem zasługa starosty ucznia Gardziejewskiego i kl. VIIIb, która najlepiej się ustosunkowała do samorządu i dała najtęższych pracowników w tej instytucji. Całemu zarządowi a szczególnie staroście wyraził p. Dyrektor pochwalę i uznanie za całoroczną pracę na rzecz dobra zakładu naszego. Do nowego zarządu zaapelował p. Dyrektor, aby z pełną otuchą zabrał się do pracy; drogi wskazane, robota przygotowana, zadaniem nowego zarządu będzie pracę rozbudować i ulepszyć. Przyobiecuje ze swej strony pełne poparcie i pomoc; o dalszą pomoc i opiekę prosi p. Dyrektor dotychczasowego opiekuna samorządu p. prof. Oszywę, któremu zarazem dziękuje za dotychczasową pracę. Wszystkich uczniów wezwał p. Dyrektor, aby żywo interesowali się pracami samorządu, aby pielęgnowali tę piękną instytucję samowychowania na dobrych członków społeczeństwa i dzielnych obywateli Państwa.

Wkońcu podziękował p. Dyrektor rodzicom i opiekunom uczniów za przybycie na sejmik.

Obrady sejmiku trwały od g. 10 do 12·30.

Uwaga: Czynności wójtów gmin klasowych w r. szk. 1932/33 kolejno pełnili: **IIa** — Matejak, Schuck. **IIb** — Nowak, Romanowicz, Szujecki. **IIIa** — Cach, Batsch. **IIIb** — Hlawaty, Aschkenazy. **IVa** — Bilik, Barabasz. **IVb** — Hrywniak. **V** — Owsiński, Hejda. **VIa** — Szatkowski. **VIb** — Jaślarz, Bijowski, Charkiewicz. **VIIa** — Ruman, Kabat. **VIIb** — Petruszewicz, Cieszyński. **VIIIa** — Rippel. **VIIIb** — Chmaj, Mizerski.

Zarząd gminy szkolnej.

2 Obchody i uroczystości.

Dnia 2 września 1932 wziął nasz zakład udział w nabożeństwie za spokój duszy śp. Michaliny Mościckiej, żony P. Prezydenta Rzeczypospolitej.

Dnia 10. IX. byliśmy na nabożeństwie żałobnem z powodu tragicznej śmierci naszych lotników Żwirki i Wigury. Nabożeństwo urządziło gimnazjalne Koło L. O. P. P.

Dnia 13. IX. delegacja uczniów była na nabożeństwie ku

czci bohaterskich obrońców Woli w 101 rocznicę śmierci generała J. Sowińskiego.

Dnia 18. IX. wyjechała delegacja uczniów z p. prof. Stieflem do Rzeszowa na odsłonięcie pomnika śp. pułk. Lisa Kuli, bohaterskiego bojownika o wolność Polski.

W związku z urządzonym w październiku przez Z. O. K. Z. Miesiącem Pomorza i propagandy Śląska odbyły się w poszczególnych klasach pogadanki i referaty na temat zagadnień polsko-niemieckich.

Dnia 1 i 2. XI. odbył się w Warszawie zjazd delegatów Szkolnych Komitetów Redakcyjnych, zorganizowany przez redakcję czasopisma „Kuźnia Młodych". Z naszego zakładu byli na zjeździe koledzy: Petruszewicz VIIb, Bijowski VIb i Kołt VIIa.

Dnia 6. XI. byli uczniowie na uroczystej akademji ku czci wielkiej działaczki społecznej śp. p. Michaliny Mościckiej.

Dnia 6. XI. urządziło Koło Rodzicielskie wentę. Uczniowie nasi wzięli czynny udział w tej imprezie, produkując się ćwiczeniami gimnastycznemi i wokalnemi.

Dnia 10. XI. urządzili nasi uczniowie wraz z uczniami gimnazjum ruskiego uroczysty poranek z powodu 14 lecia odzyskania niepodległości. Na program złożyły się: przemówienie p. prof. Hibla, kwintet smyczkowy oraz chór obu zakładów i deklamacja.

Dnia 21. XI. byli uczniowie na „Weselu" Wyspiańskiego, które wystawił w Kołomyi zespół aktorów krakowskich w związku z 25 rocznicą śmierci poety. Przedstawienie było poprzedzone referatem o życiu i twórczości wieszcza, wygłoszonym przez p. prof Przygodzkiego.

Dnia 29. XI. wysłuchali uczniowie przemówień pp. prof. Bobina i Oszywy z okazji rocznicy powstania listopadowego.

Dnia 29. XI. odbyły się we wszystkich klasach pogadanki o znaczeniu „Polskiego Białego Krzyża".

Dnia 16. XII. wzięli nasi uczniowie udział w nabożeństwie żałobnem za spokój duszy Prezydenta Rzeczypospolitej ś. p. Gabrjela Narutowicza.

Siedemdziesiątą rocznicę powstania styczniowego uczciliśmy w dniu 21. I. przez udział w obchodzie urządzonym przez Komitet Obywatelski.

Imieniny P. Prezydenta Rzpltej uczciliśmy dnia 1. II. uroczystem nabożeństwem i porankiem w sali gimnastycznej, urządzonym staraniem naszem i kolegów z gimnazjum rusk.

Dnia 11. III. odbył się sejmik naszego samorządu.

W dniach 15 — 17. III. odbyliśmy rekolekcje wielkopostne zakończone spowiedzią i komunją św.

Dnia 18. III. uczciliśmy Imieniny P. Marszałka Piłsudskiego uroczystem nabożeństwem i wieczorem w sali Kasy Oszczędności, który urządzili nasi uczniowie razem z kolegami z gimnazjum ruskiego.

Dnia 9. IV. urządziło Koło rodzicielskie wentę przedświąteczną. Dochód przeznaczono na ubogich uczniów zakładu. Uczniowie brali czynny udział w tej imprezie.

Dnia 29. IV. odbył się w sali Sokoła poranek deklamatorski p. Kazimiery Rychterówny. Większość naszych uczniów była na poranku.

Dnia 2. V. uczcił nasz zakład rocznicę Konstytucji 3-go maja uroczystym porankiem, urządzonym wraz z gimnazjum II w sali gimnastycznej, a dnia 3-go maja wzięli uczniowie czynny udział w uroczystości obywatelskiej.

Dnia 11. V. odbył się „Wieczór Olimpijski" na dochód niezamożnych uczniów. Treść wieczoru wypełnili nasi uczniowie.

Dnia 14. V. uczciliśmy czynnym udziałem w pogrzebie pamięć zmarłego śmiercią lotnika b. ucznia naszego gimnazjum śp. Tadeusza Stefanika. Kolega Schwarz VIIIa wygłosił na grobie żałobne przemówienie.

Dnia 20. V. odbył się ostatni w tym roku sejmik naszego samorządu.

Zarząd gminy szkolnej.

3 Życie sportowe.

Zamiłowanie do sportu wzmaga się w naszym zakładzie coraz bardziej. Lekka atletyka, gry sportowe, boks zyskują coraz więcej zwolenników. Najwięcej zapału okazują nasi koledzy do gry w koszykówkę i siatkówkę. Częste rozgrywki w tych dwu konkurencjach świadczą o wyrobieniu sportowem młodzieży. Zorganizowane rozgrywki międzyklasowe w siatkówce wykazały mistrzowską drużynę kl. VIIIb.

W jesieni rozegrano zawody tennisowe (kl. VIIb) na kortach A. K. T., cieszące się dużem zainteresowaniem publiczności.

W porze zimowej najwięcej zwolenników liczył sport łyżwiarski. Pierwsza drużyna hokejowa gimn. pokonała wszystkie drużyny w Kołomyi, zyskując zasłużony tytuł mistrza. Opanowana jazda i nadzwyczajna orjentacja każą przypuszczać, że w przyszłości będziemy mieli świetnych graczy. W sztucznej jeździe na torze łyżwiarskim „Switeź" uzyskaliśmy drugie i trzecie miejsce. W czasie feryj zimowych miał się odbyć kurs narciarski, lecz złe warunki atmosferyczne nie pozwoliły zrealizować tego planu.

Z nastaniem wiosny ożywił się ruch na opustoszałych zimą boiskach i bieżniach; uczniowie nasi z zapałem trenują się w biegach, skokach i rzutach, aby w dniu święta sportowego stanąć do zawodów z kolegami z gimnazjum ruskiego.

W tym roku i boks znalazł swoich zwolenników. Przy P. W. zorganizowano kurs bokserski, na który uczęszczało 18 kolegów.

Turystyką zajmujemy się mniej z przyczyn często od nas niezależnych.

Większe wycieczki urządzili koledzy należący do hufca harcerskiego.

Zarząd gminy szkolnej.

OD RODZICÓW.

Koło rodzicielskie.

Postulat ścisłego współdziałania domu ze szkołą został zrealizowany w tut. zakładzie w formie konkretnej w październiku 1930 przez założenie Koła rodzicielskiego. Do stycznia b. r. Koło pracowało bez statutu, szukało podstaw, na którychby zgodnie z potrzebami miejscowemi mogło zorganizować swe władze wykonawcze. Od 28 stycznia 1933 ma Koło własny statut, zatwierdzony przez Urząd Wojewódzki w Stanisławowie.

Koło rodzicielskie miało na oku ogół uczniów całego zakładu, poszczególnemi zaś klasami zajmowały się patronaty klasowe, które swą pracę realizowały w formie niesienia pomocy uczniom, odbywały w porozumieniu z opiekunami klas pogadanki dla rodziców, organizowały samopomoc naukową, urządzały herbatki i rożne imprezy klasowe.

Na czele patronatów stali: w kl. IIa p. Matejak i p. Schukowa, w kl. IIb p. Donigiewicz i p Worwa, w kl. IIIa p. Chudzikiewiczowa, w kl. IIIb p. Dr. Aschkenazowa i p. Hlawatowa, w kl. IVa p. Piskozub Jan i p. Oehlberg, w kl. IVb p. Piskozub Józef i p. Michalewicz, w kl. V p. Patkowski i p. Oleński, w kl. VIa p. Piskozub Wład. i p. Skotnicki, w kl. VIb p. Nagay i p. Zborowski. w kl. VIIa p. Królowa i p. Toroń, w kl. VIIb p. Cieszyński i p. Szpakowska.

Wydział Koła czuwał nad pracą patronatów, nadto intensywnie zajał się szukaniem środków materjalnych dla wsparcia niezamożnych uczniów, na opłacanie taks administracyjnych, na urządzenie kolonij wakacyjnych i t. p. Oprócz tego Koło, doceniając należycie wychowanie fizyczne młodzieży szkolnej, zatroszczyło się razem z Dyrekcją zakładu o należyte urządzenie parku uczniowskiego im. J. Skupniewicza. W maju 1933 przeprowadziło adaptację chodników, boisk, ławek i pawilonu, który wraz z mieszkaniem dozorcy gruntownie przebudowano i rozszerzono.

Na mocy statutu w skład wydziału Koła wchodzili prezesi poszczególnych patronatów klasowych, nadto p. Obuchowiczowa, p. Dorosz p. Hönischowa, p. Jäger, p. Feuerstein Herman, i delegaci grona nauczycielskiego. Prezesem Koła wybrano p. Matejaka Józefa, inspektora skarbowego.

Jakkolwiek społeczeństwo miejscowe nie jest zasobne w pieniądze, ale zato jest ofiarne na cele ogólne, przeto dzięki

temu wydział Koła zdołał w ciągu roku sprawozdawczego zebrać ponad 3000 zł. Ta pokaźna surna wpłynęła ze stałych datków członków Koła, do którego należą rodzice prawie wszystkich uczniów i wpłacają po 30 gr. miesięcznie i z różnych imprez (kiermasz 6/XI 1932, zabawa karnawałowa na lodzie 5/I 1933, wenta przedświąteczna 9/IV 1933).

Uzyskane pieniądze zużytkowano na taksę administracyjną dla uczniów, na dożywianie, na zapomogi i na wycieczkę do Gdyni. Wydano razem 2.990 zł.

W dniu 4/VI odbył się festyn, z którego dochód będzie obrócony na kolonje wakacyjne i na adaptację parku.

Wydział Koła rodzicielskiego.